

RPW/32084/2023
Data:2023-04-12

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura NIK w Kielcach

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Sekretariat Wojewody Świętokrzyskiego

wpl.
dnia 12. 04. 2023

Nr..... Podpis.....

LKI.410.001.01.2023

Zbigniew Koniusz
Wojewoda Świętokrzyski

Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 85/26 – województwo
świętokrzyskie

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach
ul. gen. T. Kościuszki 6, 25-310 Kielce
T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05
lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach (dalej: ŚUW lub Urząd), al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojewodą Świętokrzyskim jest Zbigniew Koniusz (dalej: Wojewoda).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
Kontrolerzy	1. Magdalena Kaczmarczyk, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/2/2023 z 2 stycznia 2023 r.2. Tomasz Majewski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/1/2023 z 2 stycznia 2023 r. (akta kontroli str. 1-6)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2022, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/26 – województwo świętokrzyskie (dalej: część 85/26) oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa. Ocenie podlegały w szczególności: – realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych;– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań;– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²; w tym: a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/26. Ponadto ocenie podlegały podjęte przez Wojewodę działania w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej³. Celem kontroli było również dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2022 r. ŚUW (jako dysponenta trzeciego stopnia będącego urzędem obsługującym Wojewodę), pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności: – realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,
Zakres kontroli	

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm., dalej: ufp.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 269, ze zm., dalej: ustawa o ochronie odbiorców energii.

- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych,
 - system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.
- Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza stanu należności pozostałych do zapłaty;
- analiza stanu zaległości;
- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich; w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków;
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/26 w trakcie roku budżetowego;
- kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych;
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad;
- kontrola przestrzegania ustalonych dla części 85/26 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia;
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych;
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta trzeciego stopnia;
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji;
- analiza stanu zobowiązań;
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań;
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań;
- analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 85/26.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 85/26 – województwo świętokrzyskie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że dochody budżetowe w części 85/26 zostały zrealizowane w kwocie o 25,8% wyższej od zaplanowanej. Wykonanie w 2022 r. wyższych od zaplanowanych dochodów budżetowych spowodowane było okolicznościami, których nie można było przewidzieć na etapie planowania.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację w 2022 r. wydatków budżetu państwa i wydatków ze środków z budżetu Unii Europejskiej w części 85/26 oraz wykonanie planu finansowego przez kontrolowaną jednostkę. Wydatki budżetu państwa w części 85/26 w 2022 r. zostały zrealizowane na poziomie 97,9% planu po zmianach. W wyniku kontroli 7,61% zrealizowanych przez ŚUW wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ufp i aktach wykonawczych. Badane wydatki zostały zrealizowane legalnie, celowo, gospodarnie i rzetelnie.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

Na podstawie analizy dokumentacji dotyczącej 38,7% ogólnej kwoty dotacji udzielonych przez Wojewodę jednostkom samorządu terytorialnego⁵ stwierdzono prawidłowe ich rozdysponowanie i przekazywanie.

Niemniej jednak Wojewoda występował o środki z rezerwy ogólnej na zadania, które nie były wywołane wymagającymi nagłego wsparcia zdarzeniami losowymi, co było sprzeczne z podstawowym celem tego instrumentu finansowego.

Pozytywnej oceny w obszarze realizowania wydatków nie zmienia fakt, że Wojewoda nie zwrócił się do Ministra Finansów z wnioskiem o korektę decyzji budżetowej pomimo niewykorzystania środków z rezerwy ogólnej w kwocie 7,5 tys. zł, co było niezgodne z kryterium rzetelności działania. Wojewoda nie poinformował również lub poinformował z opóźnieniem Ministra Finansów o braku możliwości wydatkowania środków ujętych w wykazie wydatków niewygasających z końcem 2021 r. w łącznej kwocie 601,3 tys. zł, co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 8 ustawy z 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw⁶. Wojewoda zaniechał ponadto publikacji ogłoszenia o udzieleniu zamówienia na wynajęcie miejsc noclegowych na rzecz zwiększonej liczby cudzoziemców, co było sprzeczne z art. 12 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁷.

W ŚUW podjęto czynności zmierzające do zrealizowania celu, o którym mowa w art. 37 ust. 1 ustawy o ochronie odbiorców energii, tj. do zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej o 10% w odniesieniu do średniorocznego zużycia tej energii w latach 2018-2019. W Urzędzie nie przeprowadzono jednak analizy ekonomicznej opłacalności zastosowania wielostrefowej grupy taryfowej ani nie zadbano o dostosowanie mocy umownej do potrzeb jednostki. Wskutek niedoszacowania mocy umownej ŚUW poniósł dodatkowe opłaty w wysokości 24 tys. zł za przekroczenie mocy umownej w styczniu i lutym 2022 r. w jednym z punktów poboru energii⁸. Urząd ponosił comiesięczne opłaty za 100% zapotrzebowanej mocy umownej, pomimo tego, że faktyczne jej wykorzystanie mieściło się w zakresie od 37,8% do 76,3%.

Wojewoda prawidłowo, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 85/26.

Najwyższa Izba Kontroli w sposób opisowy ocenia sprawozdania jednostkowe za 2022 r. sporządzone przez Wojewodę jako dysponenta trzeciego stopnia. Negatywna opinia dotyczy jednostkowego sprawozdania Rb-27 – wykazano w nim dwie należności w łącznej wysokości 423,3 tys. zł, których pierwotny termin płatności nie przypadał na dany rok budżetowy, co było niezgodne z § 5 ust. 2 pkt 2 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa, stanowiącej* załącznik nr 35 rozporządzenia Ministra Finansów z 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁹. W sprawozdaniu jednostkowym Rb-N, w niewłaściwym wierszu ujęto należność w wysokości 3,7 tys. zł, a w korekcie tego sprawozdania (sporządzonej z własnej inicjatywy Urzędu), wykazano dane niezgodne z ewidencją księgową, tj. zaniżono należności o 7,8 tys. zł. Inne badane sprawozdania jednostkowe (dysponenta trzeciego stopnia), a także sprawozdania łączne dysponenta głównego części 85/26 sporządzone na podstawie sprawozdań podległych jednostek, Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie.

⁵ Dalej: jst.

⁶ Dz. U. poz. 1535, ze zm., dalej: ustawa o zmianie ufp.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 103, ze zm., dalej: ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy.

⁸ Dalej: PPE.

⁹ Dz. U. poz. 144, ze zm.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2022 z 17 grudnia 2021 r.¹¹ dochody budżetu państwa w części 85/26 zostały zaplanowane w kwocie 56 534 tys. zł. Dochody zrealizowano w wysokości 71 105,1 tys. zł, co stanowiło 125,8% kwoty zaplanowanej i 103% dochodów osiągniętych w 2021 r. (69 051,1 tys. zł).

Głównymi źródłami dochodów budżetowych (stanowiącymi 93,1% wartości ogółem) były:

- dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jst (§ 2350) w kwocie 43 048,1 tys. zł (60,5%). Wpływ na wyższą od planowanej o 7413,1 tys. zł realizację dochodów w tym paragrafie klasyfikacji budżetowej miały przede wszystkim: zwrot nienależnie pobranych świadczeń i skuteczność działań komorniczych w egzekucji świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej oraz wpływy z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, wynikające z ich aktualizowania przez powiaty;
- wpływy z różnych opłat (§ 0690) w kwocie 10 182,2 tys. zł (14,3%). Niższa od planowanej o 3158,8 tys. zł realizacja tych dochodów wynikała przede wszystkim ze zmniejszenia wpływów z opłat za nadzór nad ubojem zwierząt rzeźnych, likwidacji opłat za badanie mięsa odstrzelonych dzików na obecność włośni, niepobierania opłat od podmiotów za koszty dojazdów w związku z wykonywaniem czynności weterynaryjnych oraz zmianą zasad pobierania opłat od podmiotów prowadzących działalność związaną z rozbiorem i przetwórstwem mięsa¹²;
- wpływy z tytułu usług (§ 0830) w kwocie 4485,9 tys. zł (6,3%). Wyższa od planowanej o 678,9 tys. zł realizacja dochodów wynikała głównie z wznowienia działalności przez przedsiębiorców po epidemii, wzrostu cen świadczonych usług oraz opłat za wykonane badania m.in. wody, epidemiologiczne;
- wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych (§ 0930) w kwocie 4972,1 tys. zł (7%);
- wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (§ 0940) w kwocie 3519,3 tys. zł (5%). Wpływ na wyższą od planowanej o 3402,3 tys. zł realizację dochodów w tym paragrafie klasyfikacji budżetowej miały przede wszystkim zwroty nienależnie pobranych świadczeń, w tym wychowawczych i z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 51-55, 103-145, 1259-1265, 2047-2068)

Dochody dysponenta trzeciego stopnia w 2022 r. wyniosły 6485,9 tys. zł¹³ i były wyższe o 2692,9 tys. zł (tj. o 71%) od osiągniętych w 2021 r., a także wyższe o 2825,9 tys. zł (77,2%) od zaplanowanych na 2022 r. Dochody wyższe od planowanych uzyskano między innymi z tytułu:

¹⁰ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 270.

¹² W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 29 lipca 2022 r. w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną (Dz. U. poz. 1672, ze zm.).

¹³ Stanowiły 9,1% dochodów ogółem części 85/26.

- opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych (§ 0930) w kwocie 4972,1 tys. zł. Wyższa od planowanej o 2472,1 tys. zł realizacja tych dochodów wynikała z większej liczby osób ubiegających się o wydanie zezwoleń na pracę, paszportów i kart pobytu;
- wpływów z różnych opłat (§ 0690) w kwocie 442,6 tys. zł. Realizacja tych dochodów nie była zaplanowana, gdyż nie można było przewidzieć przede wszystkim wpływu opłaty za usunięcie drzew i krzewów.

(akta kontroli str. 7, 9, 2004-2011, 1767-1768)

Na koniec 2022 r. w części 85/26 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 489 908,7 tys. zł, w tym zaległości netto 483 071 tys. zł. Należności pozostałe do zapłaty wynikały głównie z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej (95,5%) oraz opłat z tytułu użytkowania wieczystego i przekształceń prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (2,7%). W porównaniu do 2021 r. należności ogółem były wyższe o 32 560,69 tys. zł, tj. o 7,1%, a zaległości netto wyższe o 31 498,7 tys. zł (o 7%). Wzrost ten wynikał ze zwiększenia należności pozostałych do zapłaty, w tym zaległości netto z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej. Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu (dalej: WFiB) wyjaśniła, że większość dłużników alimentacyjnych to osoby długotrwale bezrobotne, niechętnie do podejmowania pracy, ubogie i korzystające z pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 56-57, 103-144, 2058-2068, 2364-2365)

Na koniec 2022 r. w ŚUW (dysponent trzeciego stopnia) wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 561,2 tys. zł, w tym zaległości netto 221 tys. zł. Należności pozostałe do zapłaty dotyczyły głównie: opłat legalizacyjnych ustalanych przez powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego (44,5%), naliczonych odsetek od kar pieniężnych za przystąpienie do użytkowania obiektu bez uzyskania pozwolenia (16,2%) i kar pieniężnych za przystąpienie do użytkowania obiektów bez uzyskania pozwolenia od osoby prawnej i fizycznej (odpowiednio 13,4% i 10,7%). W porównaniu do 2021 r. należności były niższe o 1041,2 tys. zł (o 65%), co było spowodowane przede wszystkim wydaniem przez powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego mniejszej liczby postanowień ustalających opłaty legalizacyjne. Tymczasem zaległości były wyższe o 10,7 tys. zł (o 5,1%), co wynikało głównie z naliczonych odsetek od nieuregulowanych kar pieniężnych.

(akta kontroli str. 11-12, 2004-2011, 1767-1768)

Stan zaległości w jednostkach podległych wyniósł na koniec 2022 r.: w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach (dalej: WSSE) – 3293,2 tys. zł, w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii w Kielcach (dalej: WIW) – 763,3 tys. zł, w Wojewódzkim Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Kielcach (dalej: WIJHARS) – 61 tys. zł, Wojewódzkim Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Kielcach – 34,3 tys. zł, w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Kielcach – 19,4 tys. zł, w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Kielcach (dalej: WIORiN) – 15,6 tys. zł, w Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego w Kielcach (dalej: WITD) – 11,3 tys. zł oraz w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Kielcach – 10,1 tys. W Kuratorium Oświaty w Kielcach, Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach (dalej: KWSP), Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Kielcach oraz Wojewódzkim Inspektoracie Farmaceutycznym (dalej: WIF) zaległości nie wystąpiły.

W porównaniu do roku ubiegłego znaczny spadek zaległości odnotowano w:

- WSSE, na kwotę 441,5 tys. zł. Przyczyną zmniejszenia zaległości było umorzenie bezskutecznych postępowań egzekucyjnych wobec dłużników przez urzędy skarbowe, które w uzasadnieniu postanowienia wskazywały brak możliwości skutecznego prowadzenia postępowania egzekucyjnego wobec dłużników, tj. spółki pod wskazanym adresem nie prowadzą już działalności gospodarczej, nie posiadają rachunków bankowych, nie posiadają majątku ruchomego ani nieruchomości. Spółki zaprzestały działalności gospodarczej i wykreślone zostały z Krajowego Rejestru Sądowego;
- WIF, na kwotę 334,2 tys. zł. Wynikało to z zapłaty wszystkich zaległości występujących na koniec 2021 r. Należne dochody z 2022 r. wpłacane były na bieżąco.

W porównaniu do roku ubiegłego wzrost zaległości odnotowano głównie w WIJHARS, na kwotę 22,7 tys. zł. Wynikało to z niezapłaconych należności z 2021 r., braku zapłaty kar pieniężnych nałożonych w 2022 r. na przedsiębiorców, naliczone odsetki, a także braku wyegzekwowania zaległości przez organy egzekucyjne.

(akta kontroli str. 1276)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodów budżetowych.

Wykonanie w 2022 r. wyższych od zaplanowanych dochodów budżetowych w części 85/26 spowodowane było okolicznościami, których nie można było przewidzieć na etapie planowania.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na 2022 r. wydatki budżetu państwa w części 85/26 zostały zaplanowane w wysokości 1 788 888 tys. zł. Plan wydatków w trakcie roku został zwiększony o 431 822,5 tys. zł w tym:

- a) o środki pochodzące z rezerw celowych budżetu państwa w wysokości 433 820,6 tys. zł, z przeznaczeniem m.in. na:
- wypłatę dodatków osłonowych oraz kosztów obsługi zadania realizowanego przez gminy w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych gminie, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym¹⁴ – 134 450,4 tys. zł;
 - realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego – 43 815,5 tys. zł;
 - zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu, poniesionych przez gminy województwa świętokrzyskiego – 42 848,8 tys. zł;
 - uzupełnienie środków na realizację świadczenia pielęgnacyjnego, w związku z coroczną waloryzacją wysokości tego świadczenia od 1 stycznia – 30 653,8 tys. zł;
 - na realizację świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹⁵, świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy

¹⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 169, ze zm.

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 390.

osobom uprawnionym do alimentów¹⁶, zasiłku dla opiekuna na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów¹⁷ – 21 796,1 tys. zł;

- b) o kwotę 5840,3 tys. zł pochodzącą z rezerwy ogólnej budżetu państwa z przeznaczeniem na dofinansowanie realizacji następujących zadań: *Zakup mammografu dla Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu* – 1200 tys. zł, *Remont grobów wojennych w 2022 r.* – 820,5 tys. zł, *Zakup autobusów na potrzeby lokalnego transportu zbiorowego* – 850 tys. zł, *Zakup i montaż masztu wraz z flagą biało-czerwoną przez gminy z terenu województwa świętokrzyskiego w związku z zakwalifikowaniem do udziału w projekcie "Pod Biało-czerwoną" realizowanego przez Wojewodę Świętokrzyskiego* – 361,9 tys. zł (po korekcie 355,7 tys. zł), *Przebudowa ul. Św. Jana Pawła II na osiedlu mieszkaniowym w Falkowie* – 608 tys. zł (po korekcie 517,8 tys. zł), *Sfinansowanie zwiększonych wydatków na realizację działań przygotowawczych do przyjęcia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej zwiększonej liczby cudzoziemców* – 2000 tys. zł (po korekcie 1958,9 tys. zł);
- c) o kwotę 1123 tys. zł pochodzącą z części 42 *Sprawy wewnętrzne* na sfinansowanie podwyżek uposażeń i wzrostu pozostałych należności strażaków pełniących służbę w Komendzie Wojewódzkiej oraz komendach powiatowych/miejskich Państwowej Straży Pożarnej, w ramach realizacji przedsięwzięcia *Wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025”*, a także przeszerogowanie stanowisk w grupach z uwzględnieniem ww. podziału środków.

W trakcie roku, na podstawie decyzji Ministra Finansów, zmniejszono plan wydatków o 8961,4 tys. zł. W wyniku dokonanych w trakcie roku zmian plan wydatków zwiększono per saldo o 431 822,5 tys. zł – do kwoty 2 220 710,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 69-72, 146-147, 714, 2069-2099, 2345-2361)

Wydatki Urzędu na 2022 r. zostały zaplanowane w wysokości 73 287 tys. zł. Plan wydatków w trakcie roku został zwiększony o środki z rezerw celowych w wysokości 2998,7 tys. zł, z rezerwy ogólnej o 1378,8 tys. zł oraz zmniejszony o 3210,4 tys. zł. W wyniku dokonanych w trakcie roku zmian plan wydatków dysponenta trzeciego stopnia wyniósł 74 454,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 17-19, 148-149, 1770-1778)

Wydatki w części 85/26 zrealizowane zostały w wysokości 2 173 436,4 tys. zł co stanowiło 97,9% planu po zmianach (2 220 710,5 tys. zł). W porównaniu do roku 2021 nastąpiło zmniejszenie wydatków o 427 350,9 tys. zł, tj. o 16,4%. Główną przyczyną zmniejszenia wydatków w części 85/26 były niższe wydatki w rozdziale:

- 85501 *Świadczenia wychowawcze* (o 672 281,7 tys. zł). Powodem tego było przejęcie, zgodnie z ustawą z 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw¹⁸, prowadzenia postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego oraz jego wypłaty od 1 stycznia 2022 r. przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 60078 *Usuwanie skutków klęsk żywiołowych* (o 12 702 tys. zł), spowodowane otrzymaniem w 2022 r. mniejszych środków finansowych na usuwanie skutków klęsk żywiołowych z rezerwy celowej budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego;

¹⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 1205, ze zm.

¹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1297.

¹⁸ Dz. U. poz. 1981, ze zm.

- 80153 *Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych* (o 4630,4 tys. zł), wynikające z mniejszego zapotrzebowania złożonego przez szkoły podstawowe na podręczniki, materiały edukacyjne oraz materiały ćwiczeniowe;
- 85508 *Rodziny zastępcze* (o 3945,3 tys. zł), spowodowane przejęciem przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadzenia postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego oraz jego wypłaty, tak jak w rozdziale 85501.

Największe zwiększenie wydatków w 2022 r. w stosunku do wykonania w 2021 r. nastąpiło w rozdziale 85295 *Pozostała działalność* (o 125 184,5 tys. zł). Powodem tego była wypłata na rzecz gmin dodatków osłonowych, wynikających z ustawy o dodatku osłonowym. Ponadto znaczny wzrost wydatków nastąpił w rozdziale 85141 *Ratownictwo medyczne*, § 2840 *Dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych* (o 23 147,3 tys. zł). Zwiększenie wydatków w tym rozdziale spowodowane było przede wszystkim podwyższeniem kosztów ryczałtu dobowego w zespołach ratownictwa medycznego o 13,1% w II półroczu 2022, zgodnie z zatwierdzonym do realizacji przez Ministra Zdrowia wyborem wariantu nr II Rekomendacji z dnia 13 lipca 2022 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zmiany sposobu lub poziomu finansowania świadczeń opieki zdrowotnej. Ponadto wzrosły koszty zadań zespołów ratownictwa medycznego w 2022 roku, celem osłabienia skutków inflacji i zminimalizowania efektu wyższych kosztów utrzymania. Zgodnie z kalkulacją Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji zaszła konieczność podwyższenia wyceny świadczeń o 4,5% w umowach o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

(akta kontroli str. 69-72, 107-144, 2069-2099)

Szczegółowej analizie poddano wydatki w ośmiu działach klasyfikacji budżetowej, tj. 010 *Rolnictwo i łowiectwo*, 600 *Transport i łączność*, 750 *Administracja publiczna*, 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*, 801 *Oświata i wychowanie*, 851 *Ochrona zdrowia*, 852 *Pomoc społeczna* oraz 855 *Rodzina*, stanowiące 96,4% wszystkich wydatków w części 85/26. W odniesieniu do kwot powyżej 50 tys. zł w poszczególnych rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej stwierdzono dwa przypadki realizacji wydatków w stosunku do kwoty przyjętej w planie po zmianach na poziomie niższym niż 80%.

W rozdziale 85157 *Stáže i specjalizacje medyczne* wydatkowano 2329,9 tys. zł, tj. 77,2% z zaplanowanych (3019 tys. zł). Dyrektor WFIB wyjaśniła że przyczyną niskiego wykonania wydatków w tym rozdziale było m.in. to, że nie wszystkie jednostki prowadzące szkolenie specjalizacyjne lekarzy w 2022 r. zawarły z Wojewodą umowę na finansowanie dodatku do wynagrodzenia dla kierownika specjalizacji. Część jednostek, które zawarły taką umowę, ze względu na m.in. liczne absencje lekarzy/kierowników specjalizacji oraz staże zewnętrzne rezydentów, nie wypłacały dodatków dla kierowników specjalizacji bądź dodatki wypłacały tylko w pojedynczych kwartałach. Na mniejszą realizację budżetu w tym rozdziale w 2022 r. wpłynęła również mniejsza niż planowano liczba lekarzy i lekarzy dentyistów, która rozpoczęła szkolenie specjalizacyjne, a także migracja lekarzy pomiędzy województwami.

Wykonanie wydatków w rozdziale 85278 *Usuwanie skutków klęsk żywiołowych*, § 2010 *Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom*

(związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami wyniosło 190,4 tys. zł, tj. 12,7% z zaplanowanych (1500 tys. zł). Środki finansowe dla gmin przeznaczone były na wypłatę zasiłków celowych dla rodzin lub osób poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych noszących znamiona klęski żywiołowej. Występowanie takich zjawisk miało charakter nieprzewidywalny i możliwość ich wystąpienia była prawdopodobna w trakcie trwania całego roku budżetowego. Limit środków w ustawie budżetowej ustalony został przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

(akta kontroli str. 69-72, 1259-1265, 2069-2099)

Największe różnice pomiędzy wysokością środków ujętych w ustawie budżetowej a wykonaniem wydatków w 2022 r. wystąpiły w:

- rozdziale 85295 Pozostała działalność, § 2010 *Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami* (zwiększenie o 124 093,3 tys. zł). Przyczyną wzrostu było wejście w życie 4 stycznia 2022 r. ustawy o dodatku osłonowym;
- rozdziale 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, § 2010 *Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami* (wzrost o 43 096,4 tys. zł). Zdecydowanie wyższe wykonanie w tym rozdziale w stosunku do ustawy budżetowej wynikało z podwyższenia kwoty świadczenia pielęgnacyjnego w związku z coroczną waloryzacją, a także wzrostem w trakcie roku liczby osób pobierających to świadczenie;
- rozdziale 01095 Pozostała działalność, § 2010 *Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami* (zwiększenie o 42 846 tys. zł). Przyczyną powyższego wzrostu było to, że środki na zwrot producentom rolnym części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej nie są planowane w ustawie budżetowej, a przyznawane w ciągu roku z rezerwy celowej budżetu państwa;
- rozdziale 80104 *Przedszkola*, § 2030 *Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin* (zwiększenie o 33 250,4 tys. zł). Środki finansowe z przeznaczeniem na realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego zostały przyznane z rezerwy celowej;
- rozdziale 60078 *Usuwanie skutków klęsk żywiołowych* (zwiększenie o 12 058,6 tys. zł). Wyższe wykonanie w tym rozdziale wynikało z faktu, że środki na usuwanie skutków klęsk żywiołowych nie są planowane w ustawie budżetowej, a przyznawane w ciągu roku z rezerwy celowej budżetu państwa.

(akta kontroli str. 69-72, 107-144, 1259-1265, 2069-2099)

Wydatki poniesione w 2022 r. przez ŚUW (dysponent trzeciego stopnia) w kwocie 70 957,2 tys. zł stanowiły 3,3% wydatków w części 85/26. Zrealizowano je na poziomie 95,3% planu po zmianach wynoszącego 74 454,1 tys. zł. W porównaniu

do 2021 r. wydatki te były wyższe o 7368,2 tys. zł (11,6%). Na utrzymanie ŚUW (w rozdziale 75011 *Urzędy Wojewódzkie*) wydatkowano 49 846,5 tys. zł, w tym 26 322,4 tys. zł na wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej.

(akta kontroli str. 17-19, 1770-1778)

2.1.1. Środki z rezerw budżetowych

U dysponenta części 85/26 w 2022 r. plan wydatków z rezerwy ogólnej pierwotnie zwiększono o kwotę 5840,3 tys. zł, a po zmianach o 5663,1 tys. zł, z czego wykorzystano 5556,6 tys. zł (98,1%). Głównymi przyczynami niewykorzystania części środków były m.in.: oszczędności powstałe w związku z realizacją zamówień publicznych, niższe od planowanych wydatki, rezygnacja dwóch gmin z uczestnictwa w projekcie *Pod Biało-czerwoną* oraz odstąpienie przez jedną gminę od realizacji zadania pn. *Remont grobów wojennych w 2022 r.*

Plan wydatków z rezerw celowych zwiększono o kwotę 430 131,1 tys. zł, z której wykorzystano 407 550,6 tys. zł (94,8%). Niewykorzystanie środków w całości wynikało m.in. z przeszacowania potrzeb przez jednostki samorządu terytorialnego oraz wydatkowania na poziomie niższym od zakładanego.

Wojewoda, jako dysponent części 85/26, podejmował decyzje o blokadzie niewykorzystanych środków z rezerw lub występował do Ministra Finansów o korekty decyzji przyznających środki z rezerw, poza przypadkami, w których ze względu na terminy wydatkowania lub rozliczenia środków nie było to możliwe w 2022 r. Wyjątkiem były środki w kwocie 7,5 tys. zł niewykorzystane w ramach rezerwy ogólnej na *Zakup autobusów na potrzeby lokalnego transportu zbiorowego*. W tym przypadku Wojewoda nie wystąpił o korektę decyzji do Ministra Finansów ani nie podjął decyzji o blokadzie środków, choć już w lutym 2022 r. został poinformowany przez Burmistrza Miasta i Gminy Wiślica, że środki te nie zostaną wykorzystane.

(akta kontroli str. 851-859, 863-876)

W 2022 r. Prezes Rady Ministrów nie występował do Wojewody o złożenie wniosku o środki z rezerwy ogólnej. Jednakże, w związku ze zwiększeniem z rezerwy ogólnej wydatków budżetowych w części 85/26 o kwotę 2000 tys. zł¹⁹ z przeznaczeniem na realizację działań przygotowawczych do przyjęcia zwiększonej liczby cudzoziemców, Wojewoda wystosował do Ministra Finansów wnioski w tej sprawie. Minister Finansów wydał decyzję 25 lutego 2022 r.

(akta kontroli str. 846-848)

U dysponenta trzeciego stopnia w 2022 r. plan wydatków zwiększono środkami z rezerwy ogólnej o kwotę 1378,8 tys. zł. W trakcie roku dokonano korekty o środki niewykorzystane na kwotę 41,1 tys. zł. Pozostałą rezerwę ogólną wykorzystano w całości. Środkami z rezerw celowych zwiększono plan wydatków o kwotę 2998,7 tys. zł, z której wykorzystano 2746,5 tys. zł (91,6%).

(akta kontroli str. 148-149)

Prawidłowość wykorzystania środków z rezerw budżetowych u dysponenta części 85/26 zbadano na próbie obejmującej 36,3% kwoty wszystkich zmian dokonanych w wyniku rozdysponowania rezerw celowych. Ponadto zbadano 100% środków rozdysponowanych z rezerwy ogólnej (5840,3 tys. zł) oraz 100% z budżetu środków europejskich (1558,7 tys. zł). W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że przeniesienie środków z rezerw celowych na:

¹⁹ Uchwałą nr 30/2022 Rady Ministrów z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie przyznania wojewodom, z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych, z przeznaczeniem na realizację działań przygotowawczych do przyjęcia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej zwiększonej liczby cudzoziemców.

- realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz na opłacenie składki emerytalnej i rentowej z ubezpieczenia społecznego, a także na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne i zasiłki dla opiekunów i na realizację art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin *Za życiem*²⁰ w kwocie 21 796,1 tys. zł;
- sfinansowanie wypłat zryczałtowanych dodatków energetycznych dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej oraz kosztów obsługi tego zadania zrealizowanego przez gminy w wysokości 2% łącznej dotacji wypłaconych w gminie, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne²¹ w kwocie 71,4 tys. zł;
- sfinansowanie wypłat osłonowych oraz kosztów obsługi tego zadania realizowanego przez gminy w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie, zgodnie z przepisami ustawy o dodatku osłonowym w kwocie 134 450,4 tys. zł;
- realizację zadań w ramach budżetu środków europejskich w kwocie 1558,7 tys. zł,

było celowe i wynikało z faktycznych potrzeb. Zmiany w planie finansowym wprowadzono po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu planu wydatków. Otrzymane środki budżetowe zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Z kwoty 156 317,9 tys. zł nie wykorzystano 11 932,3 tys. zł, co stanowiło 7,6% środków rezerw celowych objętych badaniem. Niewykorzystanie tych środków wynikało głównie z przeszacowania przez JST potrzeb związanych z wypłatami dodatków osłonowych i energetycznych. Decyzjami Wojewody z grudnia 2022 r. dokonano blokady niewykorzystanych środków w kwocie 8406 tys. zł. W związku z tym, że rozliczenia pozostałej części niewykorzystanych środków z rezerw celowych dokonano w terminie do 15 lub 31 stycznia 2023 r. Wojewoda nie zwracał się o korekty decyzji budżetowych.

(akta kontroli str. 258-264, 350-384, 601-650, 877-977)

W 2022 r. wydatki w części, której dysponentem był Wojewoda pierwotnie zwiększono z rezerwy ogólnej budżetu państwa o łączną kwotę 5840,3 tys. zł z przeznaczeniem na realizację sześciu zadań. Po rezygnacji z realizacji projektu *Pod Biało-czerwoną* przez gminę Pawłów (6,2 tys. zł), niższych od szacowanych kosztów przebudowy ulicy Św. Jana Pawła II w Falkowie (90,2 tys. zł), skorygowaniu wysokości środków przeznaczonych na realizację działań przygotowawczych do przyjęcia zwiększonej liczby cudzoziemców (41,1 tys. zł) oraz zmniejszeniu przez Wojewodę planu wydatków budżetowych w związku z utworzeniem rezerwy celowej na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 obejmującym środki rezerwy ogólnej (39,6 tys. zł), ostateczna wartość środków przeniesionych z rezerwy ogólnej do części 85/26 wyniosła 5663,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 265-275, 714-826, 851-859)

Plan finansowy zmieniano po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu lub zmniejszeniu planu wydatków, w kwotach określonych w decyzjach. Otrzymane i wydatkowane środki budżetowe zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Z kwoty 5663,1 tys. zł nie wykorzystano 106,5 tys. zł, co stanowiło 1,9% środków z rezerwy ogólnej.

(akta kontroli str. 265-275, 714-826, 851-859)

²⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1329, ze zm.

²¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, ze zm.

W 2022 r. Wojewoda otrzymał środki z rezerwy ogólnej m.in. na wykonanie inwestycji pn. *Zakup i montaż masztu wraz z flagą biało-czerwoną przez gminy z terenu województwa świętokrzyskiego w związku z zakwalifikowaniem do udziału w projekcie "Pod Biało-czerwoną" realizowanego przez Wojewodę Świętokrzyskiego* – 361,9 tys. zł (po korekcie 355,7 tys. zł) oraz *Remont grobów wojennych w 2022 r.* – 820,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 265-275, 782-822)

W latach 2019-2022 na zadania w zakresie remontów grobów i cmentarzy wojennych, realizowane na podstawie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych²², Wojewoda poniósł wydatki w kwocie 2797,9 tys. zł, w tym w roku: 2019 – 530,2 tys. zł, 2020 – 492,8 tys. zł, 2021 – 537,4 tys. zł i 2022 – 1237,5 tys. zł (w tym 745,2 tys. zł z rezerwy ogólnej).

Na realizację zadania pn. *Remont grobów wojennych w 2022 r.* Wojewoda zaplanował w planie finansowym na 2022 r. 550 tys. zł.

Dla każdego z ww. zadań inicjatorem wystąpienia z wnioskiem o przyznanie środków z rezerwy ogólnej był Wojewoda, który pismem znak: FN.I.3111.6.2022 z 13 stycznia 2022 r. wystąpił do Prezesa Rady Ministrów o środki na projekt *Remont grobów wojennych w 2022 r.* a pismem znak: BW.I.0341.4.2022 z 7 kwietnia 2022 r. na projekt *Pod Biało-czerwoną*.

W latach 2019-2021 Wojewoda nie podejmował działań celem uzyskania dodatkowych środków na remont grobów i cmentarzy wojennych.

(akta kontroli str. 2335-2337)

Trzy z sześciu inwestycji (67%), tj. *Zakup mammografu dla Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu* – 1200 tys. zł; *Remont grobów wojennych w 2022 r.* – 820,5 tys. zł i *Zakup autobusów na potrzeby lokalnego transportu zbiorowego* – 850 tys. zł, na które przyznano środki z rezerwy ogólnej, nie były wywołane wymagającymi nagłego wsparcia zdarzeniami losowymi, które powodowałyby brak możliwości ujęcia tych zadań na etapie konstruowania budżetu na rok 2022.

(akta kontroli str. 265-275)

W przypadku projektu *Pod Biało-czerwoną* Kancelaria Prezesa Rady Ministrów określiła dla gmin termin składania do urzędów wojewódzkich wniosków o przystąpieniu do projektu na 31 marca 2022 r. Choć w związku z tym Wojewoda nie miał możliwości ujęcia w planie budżetowym wydatków na ten cel, to również w tym przypadku ww. projekt nie był zadaniem nieprzewidzianym i wymagającym podjęcia natychmiastowych działań.

(akta kontroli str. 809-811)

Wojewoda, wyjaśniając przyczyny nieuwzględnienia w budżecie środków na te zadania, poinformował: (...) *jednostki samorządu terytorialnego w trakcie roku budżetowego 2022 złożyły do Wojewody Świętokrzyskiego wnioski o dofinansowanie zadań (...). W związku z powyższym na etapie opracowywania projektu budżetu na rok 2022 (lipiec - sierpień 2021 r.), nie było możliwości zabezpieczenia środków finansowych, z przeznaczeniem na realizację przedmiotowych zadań. Dlatego też potrzeby te nie zostały uwzględnione na etapie konstruowania budżetu na rok 2022.*

(akta kontroli str. 849-850)

NIK zwraca uwagę, że – pomimo braku formalnoprawnej definicji rezerwy ogólnej – zasadą jest, że rezerwa ta stanowi szczególnie instrument finansowy umożliwiający

²² Dz. U. z 2018 r. poz. 2337.

Radzie Ministrów reagowanie m.in. w sytuacjach nagłych, których wystąpienia nie można było przewidzieć, wymagających niezwłocznego wsparcia finansowego²³, a zatem w sytuacjach wywołanych zdarzeniami losowymi. Wobec powyższego, wydatkowanie środków z rezerwy ogólnej na zadania o charakterystyce innej niż wyżej określona może stać w sprzeczności z zasadami wydatkowania środków publicznych.

2.1.2. Zablokowane wydatki budżetowe

Wojewoda wydał 52 decyzje w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych na łączną kwotę 18 112,4 tys. zł, z tego 13 996,9 tys. zł z dotacji przeznaczonych dla jednostek samorządu terytorialnego. Z 52 decyzji o blokadzie środków, 40 decyzji na kwotę 14 993,5 tys. zł zostało podjętych w grudniu 2022 r. Przyczynami blokowania było niewykorzystanie środków przeznaczonych w szczególności na:

- sfinansowanie wypłat przez gminy dodatków osłonowych wraz z kosztami obsługi, ze względu na niewykorzystanie środków w pełnej wysokości – 8402,8 tys. zł;
- dofinansowanie zadań realizowanych w ramach wieloletniego rządowego programu *Posiłek w szkole i w domu* na lata 2019-2023, w związku z tym, że rzeczywiste koszty zadań były niższe od zakładanych – 1610,1 tys. zł;
- sfinansowanie zasiłków celowych dla rodzin lub osób poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych noszących znamiona klęski żywiołowej, z powodu wypłat niższych od szacowanych – 1309,6 tys. zł.

Wojewoda, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp, podjął 28 decyzji o blokowaniu środków niewykorzystanych z rezerw, w tym z rezerw celowych na kwotę 10 962,9 tys. zł oraz z rezerwy ogólnej na kwotę 104,7 tys. zł. Przyczynami blokad były w szczególności niższe potrzeby niż początkowo zakładano, oszczędności powstałe w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych oraz niezłożenie wniosku o dofinansowanie pomocy technicznej ze środków wspólnotowych. Nie wystąpiły przypadki blokowania środków w trybie określonym w art. 179 ufp, tj. w przypadku zagrożenia realizacji ustawy budżetowej ani na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.

Szczegółową analizą objęto pięć decyzji Wojewody, wybranych w sposób celowy, o blokowaniu planowanych wydatków budżetowych w łącznej wysokości 12 048,3 tys. zł (66,5%). Decyzje te zostały prawidłowo wykazane w systemie TREZOR. Nie stwierdzono przypadków zaniechania dokonania blokady planowanych wydatków w sytuacji dysponowania informacjami o braku możliwości wydatkowania środków finansowych do końca roku budżetowego.

W odniesieniu do środków zablokowanych decyzjami, które objęto badaniem pogłębionym, Wojewoda nie był zobowiązany wystąpić do Ministra Finansów, w terminie do 15 października 2020 r.²⁴, o dokonanie korekt decyzji przyznających środki z rezerw.

(akta kontroli str. 246-252, 601-673)

2.1.3. Polecenie Prezesa Rady Ministrów dotyczące wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19

W 2022 r., na podstawie polecenia Prezesa Rady Ministrów z 19 grudnia 2022 r.²⁵, decyzją Ministra Finansów z 22 grudnia 2022 r. wprowadzono zmiany w budżecie

²³ Informacja o rezerwie ogólnej i rezerwach celowych budżetu państwa ujętych w uchwalonej przez Sejm RP ustawie budżetowej na rok 2020, Ministerstwo Finansów, luty 2020 r.

²⁴ Termin określony w art. 154 ust. 1 ufp.

²⁵ Znak: BBF1.WOF.334.11.2022.

państwa na rok 2022, w wyniku których zmniejszono wydatki w części 85/26 o kwotę 7300 tys. zł w związku z utworzeniem rezerwy celowej poz. 80 *Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19*. W związku z powyższym, Wojewoda decyzją z 27 grudnia 2022 r. zmniejszył plan wydatków budżetowych na rok 2022 o kwotę 7300 tys. zł.

(akta kontroli str. 823-824)

Wojewoda nie otrzymał od Prezesa Rady Ministrów bezpośredniej dyspozycji polecenia wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 i nie dokonywał takiej wpłaty.

(akta kontroli str. 709)

Wydatki, o które zmniejszono część 85/26 zostały uprzednio zablokowane na podstawie 52 decyzji Wojewody, w tym m.in. w:

- Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia (dalej: WPSiZ) – 1610,2 tys. zł ze środków na zadania własne gmin w ramach wieloletniego rządowego programu *Posiłek w szkole i w domu*, co uzasadniono niższymi od zakładanych kosztami realizacji; 1000 tys. zł ze środków na dofinansowanie zadań realizowanych w ramach tego samego programu, co uzasadniono mniejszą liczbą osób uprawnionych do świadczenia;
- WIW – 1059,6 tys. zł ze środków na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, co uzasadniono m.in. znacznym spadkiem odstrzału sanitarnego dzików i brakiem wypłaty odszkodowań; 776,4 tys. zł ze środków na wynagrodzenia bezosobowe ze względu na mniejszą liczbę przeprowadzonych badań w nadzorowanych zakładach produkcyjnych;
- Wydziale Infrastruktury i Rozwoju (dalej: WliR) – 892 tys. zł ze środków na wydatki rzeczowe i wynagrodzenia w związku z realizacją zadań z Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko na lata 2021-2027, ze względu na brak takich zadań;
- Wydziale Skarbu Państwa i Nieruchomości – 295 tys. zł ze środków na wykonanie operatów szacunkowych z powodu mniejszej liczby nieruchomości, dla których taki operat był wymagany.

Pozostałe środki zgłoszono do zablokowania m.in. ze względu na oszczędności w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych, brak konieczności wykonania ekspertyz i przeszacowanie wydatków.

(akta kontroli str. 601-650)

2.1.4. Dotacje

W ustawie budżetowej na rok 2022 zaplanowano dotacje w wysokości 1 525 447 tys. zł. W trakcie roku zwiększono dotacje do 1 937 789,8 tys. zł (27%). Dysponent części 85/26 wykorzystał dotacje w kwocie 1 897 369,5 tys. zł, tj. 97,9% planu po zmianach. Wykorzystanie dotacji w 2022 r. było niższe niż w roku poprzednim o 465 106,7 tys. zł (24,5%) i stanowiło 87,3% wydatków ogółem.

(akta kontroli str. 534-535, 2131-2161)

Na dotacje podmiotowe zaplanowano 1106 tys. zł z przeznaczeniem dla spółek wodnych, które zostały wykorzystane w 98% na realizację zadań związanych z utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych. W porównaniu do 2021 r. kwota wydatkowanych dotacji była wyższa o 49,5 tys. zł (4,8%).

(akta kontroli str. 534-535)

W 2022 r. nie planowano i nie przekazywano dotacji przedmiotowych.

(akta kontroli str. 534-535)

Dotacje celowe dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz niezaliczanych do tego sektora zrealizowano w wysokości 3620,9 tys. zł (99,3%). Środki te przeznaczono na sfinansowanie lub dofinansowanie: kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (1884,6 tys. zł), edukacyjnej opieki wychowawczej (708 tys. zł), pomocy społecznej (354,6 tys. zł), zadań zleconych do realizacji fundacjom, stowarzyszeniom i jednostkom niezaliczonym do sektora finansów publicznych dotyczących oświaty i wychowania (183,5 tys. zł), bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej (146,4 tys. zł) oraz współdziałania w realizacji projektu pn. *Świętokrzyskie – dobre sąsiedztwo dla Ukrainy* w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji na lata 2014-2020 (343,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 534-536)

Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych związane z ratownictwem medycznym wykorzystano w kwocie 96 312 tys. zł (100%).

(akta kontroli str. 536)

Dotacje dla jst zostały wykorzystane przez gminy w wysokości 1 502 359,4 tys. zł (97,5% planu po zmianach), powiaty – 253 280,1 tys. zł (99,5%), samorząd województwa świętokrzyskiego – 40 712,7 tys. zł (99%).

Na realizację zadań administracji rządowej oraz innych zleconych ustawami wykorzystano 1 537 942,2 tys. zł (85,6% dotacji celowych dla jst ogółem), z tego gminy wydatkowały 1 309 277,4 tys. zł, powiaty – 196 070,3 tys. zł, samorząd województwa – 32 594,5 tys. zł.

Na realizację zadań własnych jst wykorzystaly dotacje w wysokości 232 456,6 tys. zł (co stanowiło 12,9% dotacji celowych dla jst ogółem), z tego gminy wydatkowały 187 222,8 tys. zł, powiaty – 43 551,3 tys. zł, a samorząd województwa świętokrzyskiego – 1682,5 tys. zł.

Na zadania administracji rządowej realizowane na podstawie porozumień zawartych przez gminy i powiaty z Wojewodą wydatkowano 4795,6 tys. zł, z tego gminy wykorzystaly 2864,7 tys. zł, powiaty – 1206,1 tys. zł, a samorząd województwa świętokrzyskiego – 724,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 535)

U dysponenta części 85/26 szczegółowym badaniem objęto wybrane w sposób celowy dotacje w kwocie 735 140,3 tys. zł, stanowiące 38,7% zrealizowanych wydatków na dotacje ogółem, przeznaczone na:

- realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekunów – 594 836,4 tys. zł;
- sfinansowanie wypłat dodatków osłonowych oraz kosztów obsługi tego zadania realizowanego przez gminy w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych gminie – 123 667,5 tys. zł;
- sfinansowanie wypłat zryczałtowanych dodatków energetycznych dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej oraz kosztów obsługi tego zadania realizowanego przez gminy w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie – 68,2 tys. zł;
- realizację zadań związanych z usuwaniem skutków klęski żywiołowej w infrastrukturze technicznej – 3526,8 tys. zł;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania – 13 041,4 tys. zł.

Wielkość naliczonych do wypłaty kwot dotacji została określona prawidłowo. Dotacje wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym nastąpiło w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp, z uwzględnieniem z art. 15zj ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁶.

(akta kontroli str. 469-532, 537-544)

W 2022 r. pracownicy WFiB przeprowadzili 14 kontroli (11 w urzędach miast i gmin oraz trzy w starostwach powiatowych) w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji celowych przekazanych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej. Kontrole obejmujące zakresem prawidłowość gospodarowania dotacjami zostały przeprowadzone również m.in. przez Oddział Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – cztery kontrole dotyczące świadczeń rodzinnych, WPSiZ – 13 kontroli wykorzystania dotacji na organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania oraz WliR – jedna kontrola prawidłowości wypłaty dodatków energetycznych. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w przyznawaniu i wydatkowaniu środków z dotacji.

Kontrole dotyczące wypłaty dodatków osłonowych oraz efektów rzeczowych zadań zrealizowanych w 2022 r. w ramach usuwania skutków klęsk żywiołowych zaplanowano w 2023 r.

(akta kontroli str. 469-532, 541-553, 1153-1155, 2338-2344)

Dysponent części 85/26 w 2022 r. nie udzielał dotacji jednostkom innym niż wskazane w art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. a ufp.

(akta kontroli str. 533)

2.1.5. Świadczenia na rzecz osób fizycznych

W 2022 r. wydatki dysponenta części 85/26 na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 2369,2 tys. zł (96,8% planu po zmianach). Świadczenia te były o 6,8% wyższe niż w roku poprzednim (151 tys. zł) i dotyczyły przede wszystkim wypłaty stypendiów dla uczniów przyznanych przez Prezesa Rady Ministrów (687,6 tys. zł). Różnica między planem na 2022 r. a wykonaniem wynosząca 109,1% wynikała głównie z otrzymania środków z rezerwy celowej na ww. stypendia, większej liczby niż zaplanowano złożonych wniosków o nagrody dla nauczycieli, konieczności wypłat odpraw pośmiertnych, a także wzrostem cen.

Wydatki ŚUW wyniosły 294,7 tys. zł (83,4% planu po zmianach) i dotyczyły przede wszystkim wypłaty ekwiwalentu praniowego (88,7 tys. zł). Wyższe wykonanie wydatków w stosunku do planu na 2022 r. o 37,7% spowodowane było wzrostem cen na rynku usług za pranie odzieży, a także zakupu wody mineralnej, posiłków regeneracyjnych, odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej.

(akta kontroli str. 150-152, 166, 1266-1275)

²⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.; zgodnie z art. 15zj tej ustawy, w związku z realizacją zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, o którym mowa w art. 152 ust. 2 ufp, powinno nastąpić w terminie 60 dni od dnia jego przedstawienia, a w przypadku dotacji na realizację zadania za granicą - 120 dni od dnia jego przedstawienia.

2.1.6. Wydatki bieżące

Zrealizowane w części 85/26 wydatki bieżące wyniosły 260 741,8 tys. zł²⁷ (97,6% planu po zmianach) i były wyższe od wykonania w 2021 r. o 34 222 tys. zł (o 15,1%). Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły wynagrodzenia w kwocie 160 555,4 tys. zł (61,6%)²⁸ oraz zakupy usług pozostałych, materiałów i wyposażenia, energii, a także usług remontowych w kwocie 35 046,3 tys. zł (13,4%).

(akta kontroli str. 152-166, 2069-2099)

W 2022 r. dysponent trzeciego stopnia wykonał wydatki bieżące jednostek budżetowych w wysokości 66 553,1 tys. zł, tj. na poziomie 95,3% planu po zmianach, w tym 63,3% stanowiły wydatki na wynagrodzenia.

(akta kontroli str. 150, 1770-1778)

Przeciętne zatrudnienie w 2022 r. w części 85/26 wyniosło 1719 osób²⁹ i było wyższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2021 r. o 22 osoby (1,3%). Zwiększenie zatrudnienia wystąpiło w pierwszej grupie zatrudnionych³⁰ (osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń) o dwie osoby oraz w trzeciej grupie zatrudnionych (członkowie korpusu służby cywilnej) o 21 osób. O jedną osobę zmniejszyło się zatrudnienie w grupie dziesiątej.

Na koniec 2022 r. zatrudniano 1731 osób, tj. o 32 (1,9%) więcej niż na koniec 2021 r. Przeciętne zatrudnienie w 2022 r. w ŚUW (dysponent trzeciego stopnia) wyniosło 525,7 osoby³¹ i było wyższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2021 r. o 2,1 osoby (0,4%). Na koniec 2022 r. zatrudnionych było 520 osób, tj. o osiem (1,6%) więcej niż na koniec 2021 r.

(akta kontroli str. 207-218)

W Urzędzie zwiększenie zatrudnienia miało miejsce m.in. w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców – o trzy etaty oraz WPSiZ – o cztery etaty, spowodowane głównie nowymi zadaniami związanymi z pomocą dla obywateli Ukrainy. W części 85/26 o pięć etatów wzrosło zatrudnienie w WITD z powodu nowych zadań wynikających z tzw. pakietu mobilności³² i wejścia w życie ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym³³. Zatrudnienie zwiększyło się także w: stacjach sanitarno-epidemiologicznych o 3,87 etatu (poprawa jakości obsługi prawnej i informatycznej), WIJHARS o dwa etaty (kontrola jakości związane z tzw. małym embargiem, wynikające z sytuacji geopolitycznej na Ukrainie) oraz KWSPSP o dwa etaty, jeden w ramach realizacji zadania pn. *Wzmocnienie formacji o dodatkowe etaty funkcjonariuszy*, drugi – dodatkowy etat zastępcy komendanta wojewódzkiego w celu usprawnienia nadzoru nad zadaniami i zapewnieniu właściwej współpracy z innymi podmiotami.

(akta kontroli str. 167-206)

W 2022 r. wydatki na wynagrodzenia w części 85/26 wyniosły 167 157,9 tys. zł³⁴ (99,3% planu po zmianach) i wzrosły w porównaniu do 2021 r. o 26 604,8 tys. zł (18,9%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w przeliczeniu na jednego pełnozatrudnionego w 2022 r. wyniosło 8103,4 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2021 r. było wyższe o 1201,4 zł (o 17,4%).

²⁷ W tym świadczenia na rzecz osób fizycznych 2369,2 tys. zł.

²⁸ Wynagrodzenia osobowe pracowników i członków korpusu służby cywilnej wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym (§ 401, 402, 404).

²⁹ W przeliczeniu na pełne etaty.

³⁰ Wg statusu zatrudnienia.

³¹ W przeliczeniu na pełne etaty.

³² Zbiór aktów prawa europejskiego regulujących drogowy transport międzynarodowy.

³³ Dz. U. poz. 209.

³⁴ Według rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

W 2022 r. wydatki na wynagrodzenia w Urzędzie wyniosły 42 714,4 tys. zł (99,4% planu po zmianach) i były wyższe w porównaniu do 2021 r. o 4508,5 tys. zł (o 11,8%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w 2022 r. wynosiło 6771 zł i było wyższe niż rok wcześniej o 696 zł (o 11,5%).

(akta kontroli str. 207-218)

Zasady wzrostu wynagrodzeń w Urzędzie ustalono w porozumieniu ze związkami zawodowymi. Podwyżki objęły każdego uprawnionego pracownika: o 4% od 1 stycznia 2022 r. oraz od 1 lipca 2022 r. o minimum 400 zł brutto w służbie cywilnej i o minimum 240 zł brutto poza służbą cywilną. Głównymi czynnikami wzrostu wynagrodzeń były: zwiększenie funduszu wynagrodzeń osobowych w ustawie budżetowej o 1652 tys. zł oraz przyznanie rezerwy celowej z budżetu państwa w kwocie 1753 tys. zł.

Ponadto na podstawie projektu ustawy o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021, zwiększono plan finansowy ŚUW o kwotę 2115 tys. zł, w tym o 2071 tys. zł na dodatkowy fundusz motywacyjny. W 2021 r. dodatki motywacyjne wypłacono w łącznej kwocie 1427,9 tys. zł, a środki w wysokości 643,1 tys. zł ujęto w wykazie wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2021. Dodatki te w kwocie 622,8 tys. zł wypłacono w 2022 r.

W części 85/26 wzrost wynagrodzeń wynikał w szczególności z założeń określonych w ustawie budżetowej. W stacjach sanitarno-epidemiologicznych, w których wzrost wynagrodzeń wynosił od 17% do 43%, spowodowany był realizacją ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych³⁵. W KW PSP powodem wzrostu wynagrodzeń były m.in.: zmiana stawek dodatku za posiadany stopień służbowy, zmiana grup uposażenia zasadniczego oraz realizacja założeń programu modernizacji, w tym przedsięwzięć pn.: *Wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy i Podwyższenie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych formacji*.

(akta kontroli str. 169-206)

W 2022 r. wypłacono w ŚUW nagrody w łącznej wysokości 2984,2 tys. zł (więcej o 50,3% niż w roku 2021). Średnia kwota nagrody wyniosła 5,7 tys. zł (50% więcej niż w 2021 r.).

(akta kontroli str. 219)

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe³⁶, wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w Urzędzie wzrosły w 2022 r. w porównaniu do: 2020 r. o 32,38%, 2021 r. o 20,39%.

(akta kontroli str. 220)

W 2022 r. zadania na rzecz Urzędu na podstawie umów innych niż umowa o pracę trwających powyżej trzech miesięcy wykonywało 175 osób, w tym jeden pracownik ŚUW. W porównaniu do 2021 r. liczba osób wykonujących zadania na podstawie tych umów zwiększyła się o trzy (1,7%). Wydatki poniesione w 2022 r. w wyniku zawarcia przedmiotowych umów wyniosły 803,1 tys. zł, tj. o 17,2 tys. zł (2,2%) więcej niż w 2021 r.

³⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 2139.

³⁶ Dz. U. poz. 1394.

Z ogólnej liczby 175 osób, dziewięć wykonywało zadania podstawowe³⁷, a jedna pomocnicze³⁸. Pozostałe umowy cywilne dotyczyły świadczenia pracy przez osoby fizyczne na rzecz jednostki, w tym wynajmu personelu.

(akta kontroli str. 221)

Umowa zlecenia zawarta z pracownikiem ŚUW dotyczyła wykonywania czynności członka składu orzekającego na potrzeby Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Świętokrzyskim (dalej: WZON) i była przedmiotem szczegółowego badania w ramach kontroli *P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r.* Badanie nie wykazało nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 222-225)

Największą liczbę umów zleceń (113 umów, tj. 64,6%) zawarto na potrzeby WPSiZ. Dziewięć umów zawarto z koronerami (lekarze prowadzący indywidualną praktykę), 87 z konsultantami wojewódzkimi, siedem z członkami składów orzekających WZON, dziewięć z lekarzami orzekającymi o niepełnosprawnościach oraz jedną z Naczelnym Lekarzem Uzdrowiska.

(akta kontroli str. 225)

W zakresie obsługi informatycznej Wojewoda w 2022 r. nie zawierał z osobami fizycznymi umów cywilnych, innych niż umowa o pracę.

(akta kontroli str. 226)

Badanie szczegółowe dwóch umów zlecenia zawartych w 2022 r. potwierdziło, że umowy miały charakter tymczasowy (trwały od ośmiu do dziewięciu miesięcy), a zleceniobiorcom powierzano obsługę infolinii w sprawach dotyczących uchodźców z Ukrainy oraz czynności pomocnicze (przygotowywanie wysyłki korespondencji, przygotowywanie teczek do przekazania do archiwum zakładowego, kompletowanie dokumentacji).

(akta kontroli str. 227-235)

2.1.7. Wydatki majątkowe

Zrealizowane w części 85/26 wydatki majątkowe wyniosły 41 950,4 tys. zł (91,4% planu po zmianach)³⁹ i były niższe od wykonania w 2021 r. o 10 399,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 166)

W planie finansowym ŚUW na 2022 r. wydatki majątkowe (inwestycyjne) zaplanowano w kwocie 4223 tys. zł na realizację 11 zadań, w tym 10 zakupów inwestycyjnych (2107 tys. zł) i jednego zadania inwestycyjnego (2116 tys. zł). Kwota planu ogółem w trakcie jego realizacji została zwiększona do 4290 tys. zł, w tym 20 zakupów na kwotę 1430 tys. zł oraz jedno zadanie na kwotę 2860 tys. zł. Wydatki majątkowe Urzędu wyniosły 4109,4 tys. zł (95,8% planu po zmianach).

W trakcie roku zrezygnowano z realizacji trzech zadań (zakupów inwestycyjnych) ujętych w pierwotnym planie w kwocie 1080 tys. zł, tj.: *Zakup wraz z montażem monitoringu wizyjnego dla ŚUW* - 200 tys. zł, *Zakup wraz z montażem silników do GHP* - 490 tys. zł i *Zakup samochodów osobowych* - 390 tys. zł.

Z realizacji zadania pn. *Zakup samochodów osobowych* zrezygnowano, ponieważ pomimo podpisania umów ramowych, żaden z wykonawców nie był w stanie dostarczyć samochodów w roku budżetowym. Przyczyną rezygnacji z dwóch pozostałych zadań była konieczność przesunięcia środków na zadanie pn. *Modernizacja sal konferencyjnych wraz z wymianą instalacji elektrycznej w budynku B ŚUW*, którego koszty realizacji, w związku z podwyżkami cen usług

³⁷ W komórkach merytorycznych.

³⁸ W komórkach obsługujących.

³⁹ W tym wydatki majątkowe państwowych jednostek budżetowych 15 325,1 tys. zł oraz dotacje 26 625,3 tys. zł.

i materiałów budowlanych, wzrosły w stosunku do pierwotnie planowanych o 744 tys. zł. W trakcie roku zwiększono ponadto wydatki na *Dostawę komputerów przenośnych* o 70,5 tys. zł i *Zakup syren elektronicznych serii DSE* o 29,5 tys. zł. Zmniejszono natomiast wydatki m.in. na *Dostawę dwóch serwerów z oprogramowaniem i konfiguracją* o 332,6 tys. zł oraz *Zakup licencji do centrali telefonicznej A 4400* o 9,2 tys. zł.

Zadania usunięte z planów zastąpiono 13 innymi o wartości 644,9 tys. zł, w tym m.in.: *Zakup spalinowego wózka widłowego dla ŚUW w Kielcach* - 115 tys. zł, *Zakup pojazdu czterokołowego typu Quad, który będzie wykorzystywany na obszarze województwa świętokrzyskiego w sytuacjach kryzysowych* - 99 tys. zł, *Zakup rozszerzenia licencji Veeam Backup & Replication Enterprise Plus* - 91,3 tys. zł oraz *Zakup licencji Oracle Database Standard Edition 2 - 1CPU* - 73,2 tys. zł.

Wprowadzenie nowych zadań było celowe, a spowodowane było m.in.: zmianą przepisów prawa (*Zakup licencji dostępowej do aplikacji „Portal Wojewody”* - 12 tys. zł); awariami urządzeń (*Zakup sprężarki do pompy GHP* - 17 tys. zł, *Zakup urządzenia wielofunkcyjnego* - 38,1 tys. zł, *Zakup monitora wielkoformatowego* - 29,5 tys. zł); koniecznością usprawnienia, zabezpieczenia i zapewnienia właściwego funkcjonowania urządzeń i programów komputerowych (*Zakup rozszerzenia licencji oprogramowania Axence nVision do 1000 urządzeń* - 48,7 tys. zł, *Zakup rozszerzenia licencji Veeam Backup & Replication Enterprise Plus* - 91,3 tys. zł, *Zakup licencji Oracle Database Standard Edition 2 – 1CPU* - 73,2 tys. zł, *Zakup licencji FortiManager dla 10 urządzeń* - 19 tys. zł) oraz zapewnieniem gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych (*Zakup pojazdu czterokołowego typu Quad* - 99 tys. zł, *Zakup przenośnych lamp LED wykorzystywanych do oświetlenia terenu podczas działań prowadzonych w sytuacjach kryzysowych* - 30 tys. zł, *Zakup spalinowego wózka widłowego dla Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach* - 115 tys. zł).

Nie zrealizowano trzech zadań o wartości 132 tys. zł, tj. *Zakup sprzętu elektronicznego do patrolowania terenu* - 35 tys. zł (trudności w zakupie specjalistycznego sprzętu ze względu na trwającą wojnę w Ukrainie oraz wzrost kosztów tego sprzętu), *Zakup przenośnych lamp LED wykorzystywanych do oświetlenia terenu podczas działań prowadzonych w sytuacjach kryzysowych* - 30 tys. zł (odstąpienie wykonawcy od realizacji zamówienia), *Zakup sprzętu i urządzeń do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania dyspozytorni medycznej* - 67 tys. zł (wykonawca nie dotrzymał terminu dostarczenia urządzenia, dostawa miała miejsce 11 stycznia 2023 r. zamiast w terminie do 29 grudnia 2022 r.). Rezygnacja z zakupów nie miała wpływu na prawidłową realizację zadań nałożonych na Wojewodę.

Żadne z niezrealizowanych zadań nie zostało ujęte w wykazie wydatków niewygasających z upływem 2022 r.

Zadanie pn. *Zakup sprzętu i urządzeń do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania dyspozytorni medycznej* ujęto w planie wydatków majątkowych na kolejny rok budżetowy w kwocie 67 tys. zł.

(akta kontroli str. 253-257, 554-600, 2131-2161)

2.1.8. Zobowiązania

Zobowiązania w części 85/26 budżetu państwa na koniec 2022 r. wyniosły 15 337,4 tys. zł i były wyższe o 2953,8 tys. zł (23,9%) od kwoty zobowiązań na koniec 2021 r. Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu wynagrodzeń osobowych, dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dodatkowego uposażenia rocznego dla żołnierzy zawodowych oraz nagrody rocznej dla funkcjonariuszy, wynagrodzeń bezosobowych i ich pochodnych (91,9%) oraz faktur za zakup energii,

materiałów i usług niezbędnych do zapewnienia ciągłości funkcjonowania jednostek, których termin płatności przypadał na rok następny (6,8%). Największy wzrost zobowiązań dotyczył zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i wynosił 2058,7 tys. zł.

Na koniec 2022 r. zarówno w części 85/26 jak i u dysponenta trzeciego stopnia nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Zobowiązania dysponenta trzeciego stopnia były zgodne z ewidencją.

W 2022 r. nie wystąpiły przypadki naliczenia i wypłacenia odsetek od nieterminowych płatności⁴⁰

(akta kontroli str. 533, 1277-1278, 1769-1779, 2131-2161, 2364-2365)

2.1.9. Wydatki niewygasające

W załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetów państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego⁴¹ w części 85/26 województwo świętokrzyskie wykazano 63 zadania:

- *Przebudowa schodów wejściowych do budynku administracyjno-biurowego WIORiN w Kielcach z zapewnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnością;*
- *Przebudowa - utwardzenie placu na tyłach budynku WIORiN w Kielcach;*
- *Remont drogi gminnej nr 321042T;*
- *Remont drogi gminnej nr 321082T;*
- *Przebudowa drogi gminnej Nr 321004T – wąwóz;*
- *Przebudowa drogi gminnej nr 321005T wraz z drogą wewnętrzną;*
- *Przebudowa drogi wewnętrznej, dz. nr ewid. 281, 338, 239;*
- *Przebudowa drogi wewnętrznej działki nr 101/1 i 101/2;*
- *Przebudowa drogi wewnętrznej na działkach o nr ew. 425, 336, 334;*
- *Modernizacja sal konferencyjnych wraz z wymianą instalacji elektrycznej w budynku B ŚUW;*
- *Zakup urządzeń wielofunkcyjnych;*
- *Zakup ciężkich i średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej województwa świętokrzyskiego;*
- *Budowa szatni w Szkole Podstawowej nr 1;*
- *Zakup rezonansu magnetycznego dla Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu;*
- *Budowa SPZOZ w Wolicy, gm. Chęciny;*
- *Remont pomieszczeń laboratoryjnych WSSE Kielce;*
- *Zakup sprzętu celem wyposażenia dyspozytorni w stanowiska dyspozytorów medycznych;*
- *Budowa Żłobka Samorządowego w Działoszycach;*
- *Budowa Żłobka w Małogoszczu;*
- *Dodatkowy fundusz motywacyjny (44 zadania).*

(akta kontroli str. 1279-1292)

Wskazana w wykazie kwota na jaką opiewały ww. zadania wynosiła 18 008,4 tys. zł. Dla 59 zadań środki niewygasające z 2021 r. wydatkowane zostały zgodnie z przeznaczeniem w wysokości 17 301,3 tys. zł (96,1%). Zachowano terminy

⁴⁰ Na podstawie analizy zapisów po stronie Ma konta 130 Rachunek bieżący jednostki oraz zapisów po stronie Wn kont analitycznych prowadzonych do konta 751 Koszty finansowe.

⁴¹ Dz. U. poz. 2407.

realizacji zadań. Środki zostały wykorzystane w terminie określonym przez Radę Ministrów w rozporządzeniu, tj. do 30 listopada 2022 r.

Cztery zadania ujęte w ww. załączniku nie zostały wykonane, w całości zrealizowano wydatki dla 30 zadań⁴², a w pozostałych nie w pełni wykonano wydatki z powodu oszczędności.

(akta kontroli str. 1290-1292)

Wartość niezrealizowanych zadań wyniosła 65,5 tys. zł (0,4%), w tym jedno dotyczyło *Przebudowy - utwardzenia placu na tyłach budynku WIORiN w Kielcach* – 64,9 tys. zł. Przyczyną braku realizacji zadania była dynamiczna zmiana cen materiałów budowlanych, braki w ich dostępności, rosnące ceny robocizny, a także brak możliwości współfinansowania inwestycji przez podmiot posiadający udział w trwałym zarządzie w nieruchomości. Wojewoda nie występował o umieszczenie niezrealizowanych zadań w 2022 r., w wykazie wydatków niewygasających. Pozostałe niezrealizowane zadania dotyczyły *Dodatkowego funduszu motywacyjnego* – 0,6 tys. zł i wynikały głównie z powodu nieprzystąpienia lub rezygnacji pracowników w trakcie roku z Pracowniczych Planów Kapitałowych. Wojewoda ani inny podmiot nie występował w 2022 r. o umieszczenie powyższych zadań w wykazie wydatków niewygasających.

(akta kontroli str. 1290-1292, 1294-1301)

Jednostki podległe wnoszące o środki finansowe otrzymywały je w dniach, na które były złożone zapotrzebowania. Jednostki realizujące zadania wydatkowały środki finansowe głównie w dniu ich otrzymania, natomiast w 10 przypadkach ich rozchód nastąpił od jednego do 10 dni od otrzymania. Środki finansowe w wysokości 2492,7 tys. zł przeznaczone na realizację zadania *Budowa SPZOZ w Wolicy, gm. Chęciny* wydatkowane zostały w 2022 r. odpowiednio: 18 maja w wysokości 238,9 tys. zł (w dniu ich otrzymania), 14 lipca – 250,4 tys. zł (po 57 dniach od otrzymania), 5 września – 193,5 tys. zł (po 110 dniach), 2 listopada – 567 tys. zł (po 168 dniach), 29 listopada – 645,3 tys. zł (po 195 dniach) i 30 listopada – 597,6 tys. zł (po 196 dniach).

(akta kontroli str. 1290-1292, 1302, 1411-1417)

Ewa Kopolovets, Dyrektor WPSiZ, która wniosowała o przekazanie środków finansowych na realizację ww. zadania wyjaśniła: (...) zgodnie z § 3 pkt. 3 umowy dotacji Nr PSZ.VIII.1.2021 z 27 października 2021 r. oraz Anekssem Nr 1/2022 z 5 kwietnia 2022 r. dotacja celowa z budżetu państwa, zostanie przekazana zgodnie ze złożonym zapotrzebowaniem na wskazany rachunek bankowy Beneficjenta. W dniu 12 kwietnia 2022 r. gmina Chęciny wystąpiła do Wojewody Świętokrzyskiego o przekazanie środków na realizację ww. inwestycji. (...) zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wydatków niewygasających z końcem 2021 r. i Anekssem Nr 1 do ww. umowy gmina miała termin na wykorzystanie środków do dnia 30 listopada 2022 r. i wykorzystała je na cel wskazany w zadaniu.

(akta kontroli str. 1418-1477)

Do końca listopada 2022 r. nie wykorzystano środków w wysokości 707,1 tys. zł, uwzględnionych w wykazie wydatków niewygasających z końcem poprzedniego roku budżetowego. Z powyższej kwoty 601,3 tys. zł (85%) stanowiły środki, które w 2021 r. zostały uzyskane z rezerw celowych na realizację pięciu zadań dotyczących remontów dróg gminnych, przebudowy dróg wewnętrznych i budowy szatni w szkole podstawowej.

(akta kontroli str. 1290-1292)

⁴² Od 99,2% do 100%.

Dysponent części 85/26, w związku z wykonaniem czterech zadań ujętych w wykazie wydatków niewygasających z końcem 2021 r., nie poinformował niezwłocznie Ministra Finansów o braku możliwości wydatkowania pozostałych po realizacji tych zadań środków finansowych, a dla jednego zakończonego zadania w ogóle nie przekazał takiej informacji, co było niezgodne z art. 21 ust. 8 ustawy o zmianie ufp.

(akta kontroli str. 1290-1292, 1326-1360, 1376-1396)

Ewidencja środków przeniesionych do wydatkowania w 2022 r. prowadzona była prawidłowo.

(akta kontroli str. 1303-1312, 1814-1822)

Szczegółową analizą objęto realizację przez Urząd trzech zadań⁴³, które zostały sfinansowane ze środków uwzględnionych w wykazie wydatków niewygasających z końcem roku 2021⁴⁴. Poniesione wydatki w kwocie 494,8 tys. zł na realizację powyższych zadań stanowiły 2,9% wszystkich zrealizowanych przez dysponenta części 85/26 w 2022 r. wydatków niewygasających. Zakupione w ramach powyższych dwóch zadań cztery urządzenia wielofunkcyjne zostały ujęte w ewidencji środków trwałych, jednak zakwalifikowano je do niewłaściwego symbolu Klasyfikacji Środków Trwałych (dalej: KŚT).

(akta kontroli str. 1478-1529)

W 2022 r. nie było wydatków w części 85/26, które nie wygasają z upływem roku budżetowego.

(akta kontroli str. 1290-1292)

2.1.10. Badanie próby wydatków

Szczegółową analizą objęto realizację wydatków w kwocie 5397 tys. zł (7,61% wydatków ŚUW). Doboru próby wydatków za 10 miesięcy 2022 r. (styczeń–październik) dokonano metodą MUS⁴⁵ z wykorzystaniem *Pomocnika kontrolera*. Wylosowano 45 zapisów księgowych na kwotę 2345,9 tys. zł. Próba ta została uzupełniona o dobór celowy wydatków, uwzględniający wydatki dokonane w okresie listopad – grudzień 2022 r. oraz wyniki analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. W sposób celowy wybrano osiem zapisów księgowych na kwotę 3051,1 tys. zł. W próbie nie wystąpiły operacje dotyczące współfinansowania krajowego wydatków z budżetu środków europejskich.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano w sposób celowy i oszczędny, zgodnie z zasadą efektywności, w sposób umożliwiający terminową realizację zadań, w terminach i wysokościach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Nabycie środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz wykonanie usług i robót budowlanych potwierdzono protokołami odbioru. O wydatki poniesione na prace modernizacyjne powiększono wartości początkowe środków trwałych. Środki trwale prawidłowo ujęto w ewidencji środków trwałych, z wyjątkiem nabytego za kwotę 35,6 tys. zł urządzenia wielofunkcyjnego, które zakwalifikowano do niewłaściwego symbolu KŚT.

(akta kontroli str. 300-348, 1156-1165)

⁴³ Zadanie nr 1915 *Modernizacja sal konferencyjnych wraz z wymianą instalacji elektrycznej w budynku B ŚUW*, zadanie nr 1916 *Zakup urządzeń wielofunkcyjnych* i zadanie nr 1939 *Zakup sprzętu celem wyposażenia dyspozytorni w stanowiska dyspozytorów medycznych*. Pozostałe zadania dotyczyły dodatkowego funduszu motywacyjnego.

⁴⁴ Załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetów państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego.

⁴⁵ Metoda statystycznego doboru próby polegająca na doborze próby proporcjonalnie do wartości.

Przy realizacji wydatków nie stwierdzono konfliktu interesów, braku jawności lub dowolności postępowań o udzielenie zamówień ani braku lub słabości kontroli, choć Wojewoda po zawarciu umowy na wynajęcie miejsc noclegowych dla cudzoziemców nie opublikował w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia dotyczącego tego zamówienia.

(akta kontroli str. 300-348, 713, 1166-1173)

2.1.11. Badanie kosztów energii elektrycznej

W latach 2021-2022 Urząd poniósł na energię elektryczną i usługi jej dystrybucji wydatki w kwocie 2357,6 tys. zł (na energię 1391,5 tys. zł i na dystrybucję 966,1 tys. zł), w tym w roku: 2021 – 923,3 tys. zł (na energię 446,2 tys. zł i na dystrybucję 477 tys. zł), 2022 – 1434,3 tys. zł (na energię 945,3 tys. zł i na dystrybucję 489 tys. zł).

(akta kontroli str. 1062-1064)

W związku z wejściem w życie ustawy o ochronie odbiorców energii w Urzędzie wyznaczono dyrektora Biura Administracyjno-Gospodarczego (dalej: BAG) jako osobę odpowiedzialną za zrealizowanie celu określonego w art. 37 ust. 1 tej ustawy, tj. zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej o 10%. Osoba ta została również zobowiązana do przygotowania i przekazania w terminie do 31 marca 2023 r. do Urzędu Regulacji Energetyki raportu, o którym mowa w art. 37 ust. 5 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 1040)

Realizując cel, o którym mowa w art. 37 ust. 1 ustawy o ochronie odbiorców energii, w Urzędzie i podległych jednostkach funkcjonujących w budynkach należących do ŚUW m.in. wprowadzono zakaz stosowania dodatkowych urządzeń grzewczych, ograniczono lub czasowo zrezygnowano z oświetlenia zewnętrznego, zrezygnowano ze świątecznej iluminacji, zmniejszono temperaturę w pomieszczeniach, zredukowano o połowę oświetlenie na korytarzach, wprowadzono czasowe wyłączanie wentylacji oraz ograniczono liczbę czajników elektrycznych. Ponadto na 2023 r. zaplanowano montaż paneli fotowoltaicznych.

Dyrektorzy wydziałów i biur zostali zobowiązani do przeprowadzenia kontroli stanowisk pracy podległych pracowników i egzekwowania wprowadzonych regulacji.

(akta kontroli str. 1039-1061)

W wyniku podjętych działań Wojewoda zrealizował cel określony w art. 37 ust. 1 ustawy o ochronie odbiorców energii.

(akta kontroli str. 1033-1034)

Budynki ŚUW zlokalizowane przy al. IX Wieków Kielc 3 wyposażono w kompensatory mocy biernej, które kompensują moc bierną pobieraną przez wszystkie odbiorniki pracujące w tych budynkach.

(akta kontroli str. 1122)

W trakcie kontroli przeprowadzono analizę wydatków o łącznej wartości 450,8 tys. zł (24 faktury) poniesionych na usługi dystrybucji energii elektrycznej w dwóch punktach poboru energii elektrycznej⁴⁶ (dalej: PPE). Badanie wykazało, że:

- w PPE PL_ZEOD_2661000512_07 poniesiono opłaty za przekroczenie mocy umownej, które wyniosły 24 tys. zł i stanowiły 5,3% wydatków za usługi dystrybucji energii;

(akta kontroli str. 276-287, 1070-1073, 1118-1119, 1123-1134)

⁴⁶ PL_ZEOD_2661000511_05 | PL_ZEOD_2661000512_07.

- w PPE PL_ZEOD_2661000511_05 zwiększono moc umowną w miesiącach styczniu i lutym o 25%, pomimo tego, że moc pobrana w styczniu 2022 r. stanowiła 76,3% wartości mocy umownej, a w lutym 2022 r. 49,4%;
(akta kontroli str. 276-287, 1094-1097)
- w PPE PL_ZEOD_2661000511_05 maksymalna moc pobrana kształtowała się w poszczególnych okresach rozliczeniowych w zakresie od 78 kW do 127 kW, co stanowiło od 39% do 76,3% zamówionej mocy umownej; w PPE PL_ZEOD_2661000512_07 maksymalna moc pobrana kształtowała się w okresach rozliczeniowych od marca do grudnia w zakresie od 140 kW do 280 kW, co stanowiło od 37,8% do 75,7% zamówionej mocy umownej;
(akta kontroli str. 276-299, 1070-1121)
- w odniesieniu do PPE PL_ZEOD_2661000511_05 i PL_ZEOD_2661000512_07, w których stosowano jednostrefową grupę taryfową C21, Urząd zaniechał przeprowadzenia analizy zużycia energii czynnej w poszczególnych strefach czasowych.
(akta kontroli str. 276-299, 1070-1117, 1199-1214)

2.1.12. Zamówienia publiczne

W Urzędzie funkcjonowały wewnętrzne procedury udzielania zamówień publicznych⁴⁷, regulujące m.in. zasady udzielania zamówień, które nie wymagały stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁴⁸ (dalej: ustawa Pzp).

(akta kontroli str. 414-449)

Urząd opublikował na własnej stronie internetowej⁴⁹ oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych nr 2022/BZP 00026357/01/P *Plan postępowań o udzielenie zamówień na rok 2022*, sporządzony według wzoru określonego rozporządzeniem⁵⁰. Dokument był siedmiokrotnie aktualizowany, a jego ostatnia wersja (nr 8) została opublikowana 14 listopada 2022 r.

(akta kontroli str. 406-413)

Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w 2022 r. zostało przekazane Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w terminie określonym w art. 82 ust. 2 ustawy Pzp.

(akta kontroli str. 385-405)

Szczegółową analizą objęto dokumentację trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzonych i skutkujących wydatkami poniesionymi w 2022 r. o łącznej wartości 537,3 tys. zł, tj.:

- postępowania przeprowadzonego w trybie podstawowym na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy Pzp dotyczącego dostawy dwóch serwerów z oprogramowaniem i konfiguracją (317,4 tys. zł);
- dwóch postępowań przeprowadzonych w oparciu o wewnętrzne procedury jednostki (do których przepisy ustawy Pzp nie miały zastosowania, zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy) dotyczących zakupu: spalinowego wózka widłowego do przewożenia i składowania towarów w magazynach Wojewody Świętokrzyskiego (111,9 tys. zł) oraz usługi produkcji spotu filmowego

⁴⁷ Wprowadzone zarządzeniem Dyrektora Generalnego ŚUW nr 54/2021 z 28 czerwca 2021 r. oraz zarządzeniem Dyrektora Generalnego ŚUW nr 55/2022 z 22 sierpnia 2022 r.

⁴⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.

⁴⁹ <https://bip.kielce.uw.gov.pl> – dostępność 13 stycznia 2023 r.

⁵⁰ Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie wzoru planu postępowań o udzielenie zamówień (Dz. U. poz. 2362).

ukazującego pracownika służby cywilnej wraz z filmem dokumentalnym na bazie rozmów przeprowadzonych ze świadkami historii z województwa świętokrzyskiego (108 tys. zł).

W 2022 r. w Urzędzie nie przeprowadzono żadnego postępowania związanego z realizacją projektów współfinansowanych z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 236-245, 450-455, 456-457, 461-462, 2332-2333)

Działania ŚUW związane z udzielaniem zamówień publicznych były zgodne z wewnętrznymi regulacjami i przepisami ustawy Pzp. Pracownicy Urzędu w badanych postępowaniach prawidłowo określali przedmiot zamówienia publicznego i szacowali jego wartość oraz stosowali odpowiednie procedury udzielania zamówień. Ogłoszenia dotyczące postępowań były prawidłowo publikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na stronie internetowej Urzędu. Otwarcia ofert dokonywano w terminach określonych w ogłoszeniach, zachowując zasadę jawności oraz podając kwotę, jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Właściwie opisano przedmioty zamówień oraz kryteria wyboru najkorzystniejszej oferty. Wyboru wykonawców dokonano na podstawie uprzednio określonych kryteriów, a umowy podpisano z wybranymi podmiotami. Przedmiot zrealizowanych zamówień i wysokość wynagrodzenia były zgodne z treścią zawartych umów.

(akta kontroli str. 236-245, 674-695, 701-706, 978-1026)

Urząd nie waloryzował wynagrodzeń wykonawców określonych w zawartych z nimi umowach. Nie wystąpiły przesłanki do ujęcia w umowach z wykonawcami klauzul waloryzacyjnych, o których mowa w art. 439 ust. 1 ustawy Pzp.

(akta kontroli str. 236-245, 458-460)

Pracownicy przeprowadzający postępowania weryfikowali wykonawców pod kątem wykluczenia wykonawców wpisanych na listę podmiotów objętych sankcjami, zgodnie z art. 7 ust. 9 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego⁵¹.

(akta kontroli str. 236-245, 707, 1138-1139, 2331)

W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego AG.I.272.1.4.2022 pn. *Dostawa dwóch serwerów z oprogramowaniem i konfiguracją* komisja przetargowa nie odrzuciła oferty, która nie spełniała warunków określonych w Specyfikacji Warunków Zamówienia (dalej: SWZ), co naruszało art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp, zgodnie z którym zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli jej treść jest niezgodna z warunkami zamówienia. Stosownie do warunków określonych w pkt XII.4 SWZ oferta wraz z załącznikami powinna być sporządzona w języku polskim, natomiast zgodnie z pkt XII.10 SWZ wszelkie pisma sporządzone w językach obcych musiały być przetłumaczone na język polski, a podczas oceny ofert zamawiający miał opierać się na tekście przetłumaczonym. Certyfikat ISO 9001:2015, będący integralną częścią oferty ncNETcom Sp. z o.o. z siedzibą w Kielcach, został złożony w języku obcym, bez tłumaczenia na język polski. Pomimo tego ww. oferta została wybrana przez komisję przetargową jako najkorzystniejsza.

(akta kontroli str. 238-243, 696-700, 1215-1258)

Artur Głogowski – kierownik Oddziału ds. Zamówień Publicznych (dalej: OZP) wyjaśnił: *Stosownie do (...) art. 20 ust. 3 ustawy Pzp zamawiający mógł dopuścić, w dokumentach zamówienia (...) możliwość złożenia oświadczeń lub innych dokumentów w jednym z języków powszechnie używanych w handlu*

⁵¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 129, ze zm.

międzynarodowym (...). Dotyczą one wyłącznie uzasadnionych przypadków (...) m.in.: w których zamawiający przewiduje, że ze względu na charakter przedmiotu zamówienia celowe jest ułatwienie wykonawcom złożenia odpowiednich dokumentów, w szczególności specjalistycznej dokumentacji technicznej w języku obcym. Do takich uzasadnionych przypadków zamawiający zalicza niniejsze postępowanie, w którym ze względu na specjalistyczny charakter koniecznym jest odesłanie już na etapie specyfikacji technicznej zaofertowanego sprzętu do specjalistycznej terminologii w języku angielskim (np. Intelligent Platform Management Interface, SNMP passthrough). Zgodnie z § 1 ust. 6 projektu umowy załącznik nr 6 do SWZ stanowiącego integralną część specyfikacji, cyt.: Wykonawca przekaże zamawiającemu wszystkie wymagane instrukcje obsługi w języku polskim lub angielskim, certyfikaty, dokumentacje techniczne, licencje, sterowniki, etc. Zaznaczyć należy, iż zapis ten nie stoi w sprzeczności z innymi postanowieniami SWZ a jedynie je uszczegóławia (...). (...) Zamawiający, korzystając z przesłanki wnikającej z art. 20 ust. 3 ustawy Pzp, co wcześniej uwzględnił i przewidział w dokumentach zamówienia, już na etapie ich przygotowania uznał, że nie ma potrzeby wzywać wykonawcę do uzupełnienia Certyfikatu ISO 9001:2015 (...), złożonego w języku angielskim, bez tłumaczenia na język polski, ponieważ dopuścił taką możliwość w dokumentach zamówienia.

(akta kontroli str. 698-700)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że Certyfikat ISO 9001:2015 nie należał do specjalistycznej dokumentacji technicznej, a zamawiający w dokumentacji przetargowej nie przewidział ułatwień dla wykonawców polegających na możliwości przekazania certyfikatu w języku obcym.

Powyższa nieprawidłowość, niezależnie od ustaleń Najwyższej Izby Kontroli, została zidentyfikowana przez pracowników WFIB i ujęta w wystąpieniu pokontrolnym z 30 grudnia 2022 r. W związku z tym, Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od formułowania nieprawidłowości, uwag i wniosków w tym zakresie.

(akta kontroli str. 463-468)

2.1.13. Realizacja działań nadzorczych

Wojewoda sprawował nadzór i kontrolę nad realizacją budżetu w części 85/26 dotyczącą zgodności wydatków z planowanym przeznaczeniem, prawidłowości wykorzystania środków finansowych, wysokości i terminów przekazywania dotacji oraz prawidłowości wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa. WFIB w kwartalnych informacjach z wykonania budżetu w części 85/26 analizował poziom realizacji wydatków przez jednostki budżetowe, strukturę i poziom wykorzystania dotacji oraz stan zobowiązań. Oddział Kontroli Finansowej zrealizował 100% zaplanowanych kontroli.

(akta kontroli str. 710, 1027-1032, 1153-1155, 2338-2344)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wojewoda nie wystąpił do Ministra Finansów z wnioskiem o korektę decyzji budżetowej ani nie podjął decyzji o blokadzie w związku z niewykorzystaniem środków w kwocie 7,5 tys. zł w ramach rezerwy ogólnej przeznaczonej na zadanie pn. *Zakup autobusów na potrzeby lokalnego transportu zbiorowego* realizowane przez gminę Wiślica, pomimo tego, że informacja o niższych o 7,5 tys. zł od planowanych kosztów realizacji tego zadania wpłynęła do Urzędu w dniu 28 lutego 2022 r. Wskazane zaniechanie nosi znamiona nierzetelności, zgodnie bowiem z art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 upf w przypadku stwierdzenia nadmiaru

posiadanych środków, Wojewoda mógł podjąć decyzję o zablokowaniu środków.

(akta kontroli str. 851-859, 863-876)

Wojewoda wyjaśnił, że (...) wystąpienie z wnioskiem o korektę decyzji do Ministra Finansów w zakresie zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, jak również zadań własnych nie było możliwe z uwagi na fakt, iż wiązałoby się to z koniecznością dokonania zmian kwot dotacji celowych na powyższe zadania, a zmian takich można dokonywać w trybie art. 170 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, tj. do dnia 15 listopada w przypadku zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz do dnia 30 listopada w przypadku zadań własnych. (...) po uzyskaniu informacji od beneficjenta o zmniejszeniu wartości przetargowej zadania (...) został sporządzony aneks do umowy dotacji nr 1/PI/2022, w którym obniżono kwotę przyznanego dofinansowania, co było działaniem koniecznym z punktu widzenia ochrony interesów wojewody świętokrzyskiego i niepowodującym niekorzystnych skutków dla finansów publicznych.

(akta kontroli str. 860-862)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że Burmistrz Miasta i Gminy Wiślica już w lutym 2022 r. powiadomił Wojewodę o niższych od planowanych wydatkach w ramach ww. zadania, przekazał zaktualizowany harmonogram rzeczowo-finansowy, zaktualizowaną kalkulację kosztów oraz kopię umowy z wykonawcą.

2. Wojewoda jako dysponent części 85/26, odnośnie zadań ujętych w wykazie wydatków niewygasających z końcem 2021 r.:
 - nie poinformował niezwłocznie Ministra Finansów o braku możliwości wydatkowania środków finansowych w wysokości 460,3 tys. zł, które pozostały po zrealizowaniu czterech zadań;
 - nie poinformował Ministra Finansów o niewykorzystaniu środków w wysokości 141 tys. zł, pozostałych po zrealizowaniu jednego zadania.

Powyższe zaniechania stanowiły naruszenie z art. 21 ust. 8 ustawy z 11 sierpnia 2021 r. ustawy o zmianie ufp, zgodnie z którym jeżeli przed 30 listopada 2022 r., dysponent stwierdzi brak możliwości wydatkowania środków finansowych na wydatki niewygasające z końcem 2021 r., niezwłocznie informuje o tym ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

(akta kontroli str. 1290-1292, 1328-1332, 1357-1360, 1376-1396)

Wojewoda 12 października 2022 r.⁵² poinformował Ministra Finansów o niewykorzystaniu środków na wydatki niewygasające m.in. pozostałe po zrealizowaniu czterech zadań, odpowiednio po 113 i 197 dniach⁵³ od zatwierdzenia ich rozliczeń końcowych przez Dyrektora WliR.

Nie poinformowanie Ministra Finansów o niewykorzystaniu środków w wysokości 141 tys. zł, pozostałych po rozliczeniu zadania *Budowa szatni w Szkole Podstawowej nr 1*, wynikało z braku egzekwowania przez Dyrektora WFIB odpowiedzi od Kuratorium Oświaty w Kielcach na pismo

⁵² Pismo znak: FN.II.3122.88.2022.

⁵³ Rozliczenia końcowe z dnia: 29 marca 2022 r. dla zadania 1904 Remont drogi gminnej nr 321082T (w rozliczeniu ujęto informację o środkach z budżetu państwa podlegających zwrotowi w wysokości 13,8 tys. zł); 21 czerwca 2022 r. dla zadania 1903 Remont drogi gminnej nr 321042T – niewykorzystane środki 55,2 tys. zł; 21 czerwca 2022 r. dla zadania Przebudowa drogi wewnętrznej, dz. nr ewid. 281, 338, 239 – niewykorzystane środki 237,7 tys. zł i 21 czerwca 2022 r dla zadania 1909 Przebudowa drogi wewnętrznej na działkach o nr ew. 425, 336, 334 – niewykorzystane środki 153,6 tys. zł.

z 14 września 2022 r.⁵⁴ w sprawie analizy wydatków niewygasających w 2021 r. realizowanych w 2022 r., w związku z pismem Ministra Finansów w tej sprawie⁵⁵.

(akta kontroli str. 1326-1335, 1351-1360, 1376-1396)

Wojewoda jako przyczynę zaniechania niezwłocznego poinformowania Ministra Finansów o braku możliwości wydatkowania środków finansowych pozostałych po zrealizowaniu czterech zadań wskazał błędną interpretację przepisów. Ponadto wyjaśnił: *omyłkowo założono, że zgodnie z art. 21 ust. 7 ustawy o zmianie ufp środki finansowe niewykorzystane do dnia 30 listopada 2022 r. na wydatki które nie wygasają z upływem roku 2021, podlegają rozliczeniu i przekazaniu na wyodrębniony rachunek wydatków niewygasających, w terminie 14 dni od tego dnia.*

Natomiast odnośnie braku poinformowania Ministra Finansów o niewykorzystaniu środków finansowych pozostałych po realizacji jednego zadania wyjaśnił, że do pisma przekazanego podległym państwowym jednostkom budżetowym oraz wydziałom i biuram w Urzędzie w sprawie analizy wydatków niewygasających w 2021 roku realizowanych w 2022 roku, załączono pismo Ministra Finansów w tej sprawie. Z jego treści wynikało, że jednostki które zakończyły zadania lub stwierdziły brak możliwości wydatkowania środków na zaplanowane zadania zostały zobowiązane do przekazania stosownej odpowiedzi i ŚUW na podstawie otrzymanych informacji posiadał wiedzę o wysokości niewykorzystanych środków. Ponadto Wojewoda wyjaśnił, że (...) *nie miał podstawy sądzić, że jest inaczej. Kuratorium Oświaty w Kielcach pomimo posiadanej wiedzy o niewykorzystaniu środków zgodnie z pismem znak: KO.III.3122.2.2023.IB z dnia 2 marca 2023 roku nie poinformowało o tym fakcie Urzędu w momencie powzięcia informacji, tj. w miesiącu styczniu [przypis NIK: 2022 r.], jak również po otrzymaniu pisma od WFiB w tej sprawie. (...). Uwzględniając powyższe ŚUW nie posiadał wiedzy na dzień udzielania odpowiedzi Ministra Finansów o niewykorzystanych w 2022 roku środkach na wydatki niewygasające z 2021 roku, które podlegały przekazaniu na dochody budżetu państwa w wysokości 140 965,00 zł.*

(akta kontroli str. 1361-1375, 1397-1401)

Joanna Pajek-Malinowska, Dyrektor WFiB, odnośnie braku egzekwowania odpowiedzi na pismo dotyczące analizy wydatków niewygasających wyjaśniła, że w przekazanym piśmie zwrócono się z prośbą o bezwzględne przestrzeganie i stosowanie określonych wytycznych i terminów dotyczących wydatkowania, rozliczania wydatków oraz zwrotu niewykorzystanych środków, załączając treść pisma z Ministerstwa Finansów. Ponadto dodała, że *wobec powyższego Urząd w sposób dorozumiany uznał, iż jednostki, które nie przesyłały odpowiedzi w przedmiotowej sprawie nie zakończyły zadania, albo w pełni wykorzystały środki na zadania w ramach wydatków niewygasających lub nie stwierdziły braku możliwości wydatkowania środków na zaplanowane zadania. Ponadto należy podkreślić, iż zgodnie z ustawą o zmianie ufp termin realizacji zadań w ramach wydatków niewygasających z upływem 2021 roku przypadął na 30 listopada 2022 roku. Zadania, których termin zakończenia wskazany we wniosku został wyznaczony na dzień wcześniejszy, mógł ulec zmianie*

⁵⁴ Znak: FN.II.3122.88.2022.

⁵⁵ Znak: BP2.412.170.2022 z 9 września 2022 r.

i zgodnie z informacją z MF nie była wymagana formalna zgoda na przedłużenie realizacji zadania w stosunku do daty wskazanej we wniosku.

(akta kontroli str. 1409-1410)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że na pismo Dyrektora WFiB w sprawie analizy wydatków niewygasających w 2021 r. realizowanych w 2022 r. odpowiedzi udzieliły trzy z pięciu państwowych jednostek budżetowych oraz jeden z siedmiu wydziałów/biur ŚUW. Ponadto Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że przekazane pismo przez WFiB nie zawierało informacji o terminie udzielenia odpowiedzi, a także nie wskazywało, że w przypadku niezakończenia zadania lub nie stwierdzenia braku możliwości wydatkowania środków na zaplanowane zadania również należy poinformować o tym fakcie.

(akta kontroli str. 1326-1358)

3. Zakupione przez ŚUW w 2022 r. pięć urządzeń wielofunkcyjnych A3 Xerox zostały ujęte w ewidencji środków trwałych i zakwalifikowane do klasyfikacji rodzajowej 803 *Wyposażenie techniczne dla prac biurowych*, podczas gdy zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT)⁵⁶ urządzenie to należało przypisać do klasyfikacji rodzajowej 487 *Zespoły komputerowe* obejmującej maszyny i urządzenia do wprowadzania, przetwarzania, przechowywania i wyprowadzania informacji cyfrowych lub analogowych, w tym m.in. urządzenia wielofunkcyjne mogące pełnić rolę kopiarki, drukarki, a także skanera i faksu.

(akta kontroli str. 348, 1156-1165, 1492, 1506, 1580-1581)

ŚUW zakupił następujące urządzenia wielofunkcyjne:

- monochromatyczne A3 wysokonakładowe Xerox AltaLink B8170 o wartości początkowej 42,4 tys. zł⁵⁷;
- kolorowe A3 wysokonakładowe Xerox AltaLink C8170 – 53,5 tys. zł⁵⁸;
- kolorowe A3 Xerox VersaLink C7030 – 18,2 tys. zł⁵⁹;
- kolorowe A3 wysokonakładowe Xerox AltaLink C8155 – 45,3 tys. zł⁶⁰;
- kolorowe A3 Xerox AltaLink C8145 – 35,6 tys. zł⁶¹.

Powyższe urządzenia zostały ujęte w ewidencji środków trwałych odpowiednio pod nr ewidencyjnym: ŚUW/VIII/803/227/22, ŚUW/VIII/803/228/22, ŚUW/VIII/803/229/22, ŚUW/VIII/803/231/22 i ŚUW/VIII/803/232/22.

(akta kontroli str. 348, 1156-1165, 1492-1529, 1580-1581)

Odpowiedzialna za prowadzenie ewidencji środków trwałych Agnieszka Barucha – inspektor wojewódzki WFiB wyjaśniła, że zakupione i ujęte w ewidencji środków trwałych urządzenia wielofunkcyjne pomyłkowo zostały przyporządkowane do grupy *Wyposażenia technicznego dla prac biurowych*.

(akta kontroli str. 1570-1575)

⁵⁶ Dz. U. poz. 1864.

⁵⁷ Na podstawie umowy AG.1.273.21.2021 z 31 sierpnia 2021 r., aneksów z 5 listopada 2021 r. i 25 listopada 2021 r. oraz faktury nr F 0002/01//22 z 5 stycznia 2022 r.

⁵⁸ Jw.

⁵⁹ Jw.

⁶⁰ Na podstawie umowy AG.1.273.33.2022 z 10 listopada 2022 r. i faktury nr F 0721/11/22 z 16 listopada 2022 r.

⁶¹ Na podstawie umowy AG.1.273.34.2022 z 24 listopada 2022 r. i faktury nr F 0788/12/22 z 6 grudnia 2022 r.

W związku z przekwalifikowaniem w trakcie kontroli urządzeń wielofunkcyjnych do odpowiedniej klasyfikacji rodzajowej, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosku pokontrolnego. Ponadto Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że w związku z przekwalifikowaniem ww. środków trwałych ŚUW dokonał przeliczenia naliczonej amortyzacji z 14% na 30%, co skutkowało jej wzrostem o 17,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 349, 1576-1585)

4. Po zawarciu w dniu 9 maja 2022 r. umowy z Ameliówka Sp. z o.o. w Mąchocicach Kapitulnych, na wynajęcie miejsc noclegowych na rzecz zwiększonej liczby cudzoziemców, Wojewoda nie opublikował w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia dotyczącego tego zamówienia. Stanowiło to naruszenie art. 12 ust. 7 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, zgodnie z którym takie ogłoszenie należało opublikować w terminie 3 miesięcy od końca miesiąca, w którym udzielono zamówienia.

(akta kontroli str. 347, 713, 1166-1173)

Odpowiedzialna za publikację ogłoszenia Ewa Mazurek - Kierownik Oddziału Zabezpieczeń Technicznych w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego wyjaśniła, że zaniechanie publikacji wynikało z przeoczenia spowodowanego znacznym zwiększeniem realizowanych przez nią zadań w 2022 r.

(akta kontroli str. 711-712)

5. W ŚUW zaniechano działań w celu ograniczenia wydatków ponoszonych na energię elektryczną, a mianowicie:

- 1) Przeszacowano moc umowną:

Na wniosek ŚUW złożony w maju 2022 r. PGE Dystrybucja S.A. zwiększyła moc umowną na kolejne lata w miesiącach styczniu i lutym dla PPE PL_ZEOD_2661000511_05 ze 160 kW do 200 kW, tj. o 25%, pomimo tego, że w styczniu 2022 r. wartość mocy pobranej maksymalnej w tym PPE wyniosła 122 kW, a w lutym 2022 r. jedynie 79 kW. Zatem moc pobrana w styczniu 2022 r. stanowiła 76,3% wartości mocy umownej przed zwiększeniem i 61% tej mocy po zwiększeniu, a w lutym 2022 r. odpowiednio 49,4% i 39,5%. Powyższe było działaniem nierzetelnym, które może w kolejnych latach narazić ŚUW na koszty wynikające z przeszacowania mocy umownej. Podniesienie mocy o 40 kW wygeneruje dodatkowe koszty w kwocie 1688,80 zł za okres dwóch miesięcy⁶².

(akta kontroli str. 276-287, 1094-1097)

Ponadto w Urzędzie nie dostosowano mocy umownej do mocy faktycznie pobieranej w PPE PL_ZEOD_2661000511_05 i PPE PL_ZEOD_2661000512_07 w poszczególnych miesiącach, co również co było niezgodne z kryterium rzetelności działania.

Zamówiona moc umowna dla PPE PL_ZEOD_2661000511_05 wynosiła: dla stycznia i lutego – 160 kW, dla miesięcy w okresie od marca do grudnia – 200 kW, podczas gdy moc pobrana osiągała wartości od 78 kW do 127 kW, w siedmiu miesiącach 2022 r. nie przekroczyła poziomu 100 kW, a od maja do sierpnia pobór wahał się w przedziale 78 kW - 84 kW. Wykorzystanie zamówionej mocy w 2022 r. wynosiło w: styczniu 76,3%, lutym 49,4%, marcu 43%, kwietniu 63,5%, maju 42%, czerwcu 41%, lipcu 39%, sierpniu 41,5%, wrześniu 53,5%, październiku 53,5%, listopadzie 46% i grudniu 57%.

⁶² Według stawek z 2022 r. – 21,11 zł za 1 kW.

Dla PPE PL_ZEOD_2661000512_07 zamówiona moc umowna dla miesięcy w okresie od marca do grudnia wynosiła 370 kW, podczas gdy moc pobrana osiągała wartości od 140 kW do 280 kW, w ośmiu miesiącach 2022 r. nie przekroczyła poziomu 240 kW, a od czerwca do sierpnia pobór wahał się w przedziale 140 kW - 149 kW. Wykorzystanie zamówionej mocy w 2022 r. wynosiło w: marcu 75,7%, kwietniu 73,5%, maju 43,2%, czerwcu 40,3%, lipcu 38,9%, sierpniu 37,8%, wrześniu 55,7%, październiku 52,4%, listopadzie 59,7% i grudniu 63,2%.

(akta kontroli str. 276-299, 1070-1121)

Odpowiedzialny za złożenie wniosku o zwiększenie mocy umownej na kolejne lata w miesiącach styczniu i lutym dla PPE PL_ZEOD_2661000511_05 Włodzimierz Siwiec, Zastępca Dyrektora BAG (dalej: poprzedni Dyrektor BAG) nie wyjaśnił powodów takiego działania. Poinformował: *Zmiany dokonane w maju 2022 r. nie były związane z koniecznością wymiany elementów układu pomiarowego i miały charakter ujednolicenia schematu mocy zamówionej dla całego roku.*

(akta kontroli str. 1136-1137)

Odnosząc się do przeszacowania mocy umownej Agnieszka Kupis, Dyrektor BAG wyjaśniła, że ŚUW (...) zobowiązany jest do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej o 10 procent w stosunku do roku ubiegłego. *Ponieważ działania podjęte w grudniu 2022 roku oraz w styczniu 2023 roku zmieniają charakterystykę poborów energii elektrycznej nie dokonano zmian (...). Dodatkowymi kosztami związanymi ze zmianami mocy jest dostosowanie układu pomiarowego. Koszty ponosi odbiorca (...). Biorąc pod uwagę zwiększenie składnika stawki sieciowej i konieczność zlecenia dostosowania układu pomiarowego firmie zewnętrznej straty związane ze zmniejszeniem mocy wydają się definiować brak działań związanych ze zmianami mocy umownej. Ponadto każdorazowe dostosowanie układu pomiarowego do zmiany mocy umownej związane jest z całkowitym rozłączeniem zasilania budynków. (...) jest to działanie obciążone dużym ryzykiem i podejmowane (...) w sytuacjach wyjątkowych lub wymuszonych zdarzeniami losowymi. W budynkach zainstalowane są systemy Centrum Powiadomiania Ratunkowego (CPR), w szczególności centrali telefonicznej i routerów wykorzystywanych przez System Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego (SWD PRM) oraz urządzenia Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego. (...) Narażenie jednostek na awarie systemów teleinformatycznych a w konsekwencji narażenie życia i zdrowia ludzkiego nie jest proporcjonalne do zysków związanych ze zmianą mocy umownej. Biuro Administracyjno-Gospodarcze unika dokonywania zmian (...) związanych z całkowitym wyłączeniem zasilania (...) ze względu na system ogrzewania i klimatyzacji (...). Po każdym unieruchomieniu (...) odnotowujemy szereg błędów systemowych (...).*

(akta kontroli str. 1140-1142)

Wyjaśnienia poprzedniego Dyrektora BAG były tożsame z powyższymi. Dodał, że nie składał wniosków o zmianę mocy umownej, ponieważ wiązałyby się to ze wzrostem o 10% składnika stałego stawki sieciowej dla całego okresu objętego korektą.

(akta kontroli str. 1136-1137)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że zgodnie z informacjami pochodzącymi z PGE Dystrybucja S.A., moc wymagana ze względu na właściwości

metrologiczne zainstalowanych w układzie pomiarowym przekładników prądowych wynosi: dla PPE PL_ZEOD_2661000511_05 od 3 kW do 333 kW, a dla PPE PL_ZEOD_2661000512_07 od 4 kW do 499 kW, w związku z czym zamówienie mocy umownej w wielkości mieszczącej się w tych granicach nie wiąże się z koniecznością ponoszenia żadnych dodatkowych kosztów przez odbiorcę. Natomiast wzrost o 10% składnika stałego stawki sieciowej dla całego okresu objętego korektą nie zmienia faktu, że dostosowanie mocy umownej do zużywanej realnie zmniejszyłoby koszty ponoszone przez Urząd z tytułu niedostosowania mocy zamówionej do faktycznych potrzeb.

(akta kontroli str. 1143-1145)

2) Nie doszacowano mocy umownej:

W ŚUW nie zadbano we właściwym czasie o zwiększenie mocy umownej dostarczanej do PPE PL_ZEOD_2661000512_07 w styczniu i lutym 2022 r., co skutkowało poniesieniem dodatkowych wydatków z tytułu opłaty za przekroczenie mocy naliczonej przez PGE Dystrybucja S.A. w kwocie 24 tys. zł, w tym: za styczeń – 18,2 tys. zł, za luty – 5,8 tys. zł.

W każdym z tych miesięcy zakontraktowana przez ŚUW moc umowna wynosiła 220 kW. Moc faktycznie zużyta wyniosła: w styczniu – 860 kW (przekroczenie o 290,9%) i w lutym – 276 kW (przekroczenie o 25,5%). Problem zbyt niskiej mocy umownej dla tego PPE był znany w Urzędzie od 2019 r., kiedy na wniosek poprzedniego Dyrektora BAG, PGE Dystrybucja S.A. zwiększyła ją do 370 kW dla miesięcy od marca do grudnia. O zwiększenie mocy w styczniu i lutym poprzedni Dyrektor BAG wystąpił dopiero w maju 2022 r.

(akta kontroli str. 276-287, 1070-1073, 1118-1119, 1123-1134)

Odpowiedzialny za podjęcie z opóźnieniem działań zmierzających do zwiększenia mocy umownej w styczniu i lutym 2022 r. poprzedni Dyrektor BAG w udzielonych wyjaśnieniach nie odniósł się do przyczyn opóźnienia. Poinformował: *Zmiany dokonane w maju 2022 r. nie były związane z koniecznością wymiany elementów układu pomiarowego i miały charakter ujednolicenia schematu mocy zamówionej dla całego roku.*

(akta kontroli str. 1136-1137)

3) Nie przeprowadzono analiz w obszarze zużytej energii czynnej:

W Urzędzie nie dysponowano danymi o zużytej energii czynnej pobranej na poszczególne PPE w okresie 12 miesięcy 2022 r. przypadającej na poszczególne strefy czasowe w grupie taryfowej C21, a tym samym nie przeprowadzono analizy takiego zużycia, co było działaniem nierzetelnym. W związku z brakiem takiej analizy Urząd pozbawiony był wiedzy na temat opłacalności ewentualnego zastosowania wielostrefowej grupy taryfowej.

(akta kontroli str. 276-299, 1070-1117, 1149)

Dyrektor BAG wyjaśniła: *Nie prowadzono analizy związanej ze zmianą taryfy C21 ze względu na specyfikę działalności (...). Zdecydowana większość czasu pracy urządzeń elektrycznych pokrywa się z czasem pracy urzędu (...). Zużycie energii elektrycznej poza godzinami pracy jest niewielkie. Taryfa C21 jest najlepszym rozwiązaniem dla przedsiębiorstw, które nie mogą przełożyć czasu pracy urządzeń elektrycznych na godziny nocne lub godziny pozaszczytowe. W związku z tym, że nie jesteśmy w stanie zmienić godzin funkcjonowania wydziałów nie analizowaliśmy możliwości zmian taryfy.*

(akta kontroli str. 1146-1148)

Analogicznych wyjaśnień udzielił poprzedni Dyrektor BAG. Dodał: *Ponadto podjęte działania związane z rezygnacją z oświetlenia nocnego elewacji budynków oraz zmniejszenia oświetlenia budynku nie poprawiłyby bilansu zużywanej energii elektrycznej na korzyść innej taryfy niż C21.*

(akta kontroli str. 1136-1137)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że wyjaśniający wyrażają przekonanie, że stosowana taryfa jest optymalna, ale w 2022 r. nie podjęli żadnych działań, aby to przekonanie potwierdzić w oparciu o rzeczywiste dane pobrane z bazy PGE Dystrybucja S.A. Dopiero w lutym i marcu 2023 r. Urząd po aktywowaniu dostępu do elektronicznego biura obsługi klienta oraz korespondencji z PGE Dystrybucja S.A. ustalił, że miał możliwość uzyskania raportów zużycia energii czynnej w strefach czasowych dla PPE z grupy taryfowej C21 za opłatą 498,15 zł. Jednak ŚUW nie wystąpił o te dane profilowe i nie dokonał analizy zużycia energii czynnej w PPE PL_ZEOD_2661000511_05 i PL_ZEOD_2661000512_07 w poszczególnych strefach czasowych.

(akta kontroli str. 1199-1214)

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na 2022 r., w części 85/26, nie zaplanowano wydatków z budżetu środków europejskich. W trakcie roku, na podstawie decyzji Ministra Finansów o rozdysponowaniu rezerwy celowej poz. 98 *Finansowanie programów z budżetu środków europejskich*, plan wydatków budżetu środków europejskich w części 85/26 zwiększony został o 1558,7 tys. zł.

Wydatki budżetu środków europejskich w 2022 r. wyniosły 1558,7 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach.

Z budżetu środków europejskich sfinansowano trzy projekty realizowane przez KWSPSP w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020: *Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym - etap I*, *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap V* i *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap IV*.

(akta kontroli str. 29, 350, 2169)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda prawidłowo realizował wydatki w ramach wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2022 r.

Wydatki zostały wykonane w wysokościach nieprzekraczających wielkości określonych w planie finansowym (po zmianach). Dotacje celowe wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, rzetelnie i terminowo rozliczono, a objęte kontrolą wydatki zostały poniesione z zachowaniem obowiązujących zasad gospodarowania środkami publicznymi.

Stwierdzono jednak, że Wojewoda nie wystąpił do Ministra Finansów z wnioskiem o korektę decyzji budżetowej ani nie zablokował niewykorzystanych środków w kwocie 7,5 tys. zł w ramach rezerwy ogólnej, co było niezgodne z kryterium rzetelności działania. Ponadto zaniechał niezwłocznego poinformowania oraz nie poinformował w ogóle Ministra Finansów o braku możliwości wydatkowania środków ujętych w wykazie wydatków niewygasających z końcem 2021 r. w łącznej kwocie 601,3 tys. zł, czym naruszył art. 21 ust. 8 ustawy o zmianie ufp.

Nieprawidłowość polegająca na ujęciu nabytych urządzeń wielofunkcyjnych w ewidencji środków trwałych w niewłaściwej klasyfikacji rodzajowej nie miała wpływu na wykonanie wydatków w części 85/26 – województwo świętokrzyskie.

W Biuletynie Zamówień Publicznych nie opublikowano ogłoszenia o udzieleniu zamówienia na wynajęcie miejsc noclegowych na rzecz zwiększonej liczby cudzoziemców, co było niezgodne z art. 12 ust. 7 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.

Wojewoda występował o środki z rezerwy ogólnej na zadania, które nie były nieprzewidywanymi i nie wymagały podjęcia natychmiastowych działań.

W ŚUW nie przeprowadzono analizy ekonomicznej opłacalności zastosowania wielostrefowej grupy taryfowej ani nie zadbano o zminimalizowanie kosztów usług dystrybucji energii elektrycznej, co było działaniem nierzetelnym. Urząd przeszacował zapotrzebowaną moc umowną i zaniechał działań mających na celu dostosowanie tej mocy do mocy faktycznie pobieranej. Z drugiej strony, wskutek niedoszacowania mocy umownej w styczniu i lutym 2022 r. ŚUW poniósł dodatkowe opłaty za jej przekroczenie w kwocie 24 tys. zł.

Prawidłowo sprawowano nadzór w obszarze wydatków budżetowych.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/lącznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 85/26 – województwo świętokrzyskie i sprawozdań jednostkowych ŚUW:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem 2021 r. (Rb-28 NW);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

(akta kontroli str. 1692, 1705-1707)

W sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za IV kwartał 2022 r. w pozycji *Pozostałe należności z tytułu dostaw towarów i usług* nieprawidłowo, tj. w niewłaściwej pozycji wykazano należność z tytułu nadpłaty podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 3,7 tys. zł.

Ponadto w korekcie sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za IV kwartał 2022 r. (sporządzonej z własnej inicjatywy przez dysponenta trzeciego stopnia):

- błędnie wykazano należności wynikające z salda Wn konta 201-02 *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami – wydatki*, tj. zaniżono ich wysokość o 0,9 tys. zł;
- nie wykazano należności wynikającej z salda Wn konta 229-02 *Pozostałe rozrachunki publicznoprawne – wydatki* w wysokości 6,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 1937-1969, 1974-1999)

W rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za 2022 r. błędnie wykazano dwie należności, których pierwotny termin płatności nie przypadał na dany rok budżetowy, tj. zawyżono ich wysokość o 423,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 1711-1757)

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/26 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, za wyjątkiem sprawozdania Rb-N. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, za wyjątkiem sprawozdań Rb-27 i Rb-N.

(akta kontroli str. 1705-1709, 1711-1712, 1769, 1812, 1814, 1823, 1937-1938, 2018)

Do 24 marca 2023 r.⁶³, w ŚUW dokonano łącznie ośmiu korekt sprawozdań, w tym:

- jedną Rb-27 – z uwagi na błędne ujęcie dwóch należności, których pierwotny termin płatności nie przypadał na 2022 r.;
- trzy Rb-28 – w związku ze zmianą wykonania i zaangażowania między dwoma paragrafami, zmianą zobowiązań, w tym dotyczących dodatkowego wynagrodzenia rocznego;
- dwie Rb-BZ1 – w związku z korektą zobowiązań w Rb-28, korektą mierników wewnętrznych komórek organizacyjnych ŚUW;
- dwie Rb-N – ze względu na ujęcie należności w błędnej pozycji sprawozdania, wykazania danych niezgodnych z ewidencją księgową.

Na podstawie otrzymanych korekt sprawozdań, w tym od podległych dysponentów środków budżetowych, dysponent części 85/26 sporządził w sumie pięć korekt łącznych sprawozdań za 2022 r., tj. po jednej Rb-27, Rb-BZ1 i Rb-N oraz dwie Rb-28.

(akta kontroli str. 1705-1707, 1764-1768, 1782-1811, 1901-1936, 1974-1988, 2058-2068, 2100-2161, 2175-2183, 2211-2236)

W związku z działaniami Ministerstwa Finansów dotyczącymi przygotowań do wdrożenia „Koncepcji nowego systemu klasyfikacyjnego”, Urząd nie ocenił adekwatności aktualnie użytkowanego systemu do nowych potrzeb. Ponadto dysponent części 85/26 nie zebrał informacji o aktualnie użytkowanych systemach finansowo-księgowych w podległych i nadzorowanych jednostkach. W ramach przeprowadzonych konsultacji, ŚUW nie zgłaszał uwag, pytań czy potrzeb informacyjnych.

(akta kontroli str. 2311-2313)

⁶³ Data zakończenia czynności kontrolnych.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Sprawozdanie Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za IV kwartał 2022 r. oraz korekta tego sprawozdania⁶⁴, sporządzone zostały niezgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶⁵ (dalej: rsof), gdyż:
 - W sprawozdaniu, w wierszu N5.1 *Pozostałe należności z tytułu dostaw towarów i usług* nieprawidłowo wykazano należność z tytułu nadpłaconego podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 3,7 tys. zł.
Zgodnie z § 14 pkt 16 *Instrukcji sporządzania sprawozdań*, stanowiącej załącznik nr 8 do rsof, bezsporne należności z tytułu podatków powstałe wskutek rozliczeń, w tym nadpłat na rzecz jednostki, która jest jedynie ich płatnikiem, należy wykazać jako *Pozostałe należności z tytułów innych niż wymienione powyżej*, tj. w wierszu N5.3.
 - Nieprawidłowo wykazano należności dotyczące staży i specjalizacji medycznych, wynikające z salda Wn konta 201-02 *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami – wydatki*, tj. w korekcie sprawozdania zaniżono ich wysokość o 0,9 tys. zł.
 - Nie wykazano, w korekcie sprawozdania, należności z tytułu nadpłaty składek społecznych pracownika, wynikającej z salda Wn konta 229-02 *Pozostałe rozrachunki publicznoprawne – wydatki* w wysokości 6,9 tys. zł.
Zgodnie z § 2 ust. 2 rsof podstawą sporządzenia sprawozdania Rb-N jest m.in. ewidencja księgową jednostki.

(akta kontroli str. 1937-1969, 1974-1999)

Osobami odpowiedzialnymi za wykazanie w niewłaściwym wierszu sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2022 r. należności z tytułu nadpłaconego podatku dochodowego od osób fizycznych były Zofia Korba, Główny Księgowy WFiB oraz Joanna Pajek-Malinowska Dyrektor WFiB, które wyjaśniły, że przyczyną było przeoczenie. Ponadto dodały, że zostanie sporządzona korekta sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2022 r.

(akta kontroli str. 1970-1973)

Natomiast odpowiedzialność za wykazanie w korekcie sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2022 r. danych niezgodnych z ewidencją księgową dysponenta trzeciego stopnia ponoszą Dorota Głazowska, Kierownik Oddziału ds. Wydatków Budżetowych WFiB⁶⁶ oraz Dyrektor WFiB. Osoby te wyjaśniły, że: (...) w tym dniu były sporządzane roczne sprawozdania budżetowe. Poprzez duże spiętrzenie się bieżących zadań do wykonania, przeoczono potwierdzenie aktualnego stanu w księgach rachunkowych wydatków budżetowych i dokonano korekty tylko po stronie dochodów budżetowych, uznając błędnie, że po stronie wydatków budżetowych nie ma żadnej zmiany w ewidencji księgowej (sprawozdanie dotyczy dwóch oddziałów). Wobec powyższego pracownicy zostali zobowiązani, aby w przyszłości, w przypadku konieczności sporządzenia korekt sprawozdań, spisywać notatki służbowe z poszczególnymi pracownikami odpowiedzialnymi za prowadzenie ewidencji finansowo-księgowej.

(akta kontroli str. 2000-2004, 2011)

⁶⁴ Sporządzona z własnej inicjatywy przez Urząd w dniu 6 lutego 2023 r.

⁶⁵ Dz. U. poz. 2396, ze zm.

⁶⁶ Sporządzająca sprawozdanie w zastępstwie Głównego Księgowego.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że mimo opracowania przez Urząd *Procedury klasyfikowania należności ujmowanych w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych*⁶⁷, nie ustrzeżono się od błędów. W związku z dokonaniem korekty sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2022 r., w trakcie kontroli, NIK nie formułuje wniosku pokontrolnego.

(akta kontroli str. 2013-2017, 2324-2326, 2327)

Wykazanie w sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych z art. 18 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁶⁸.

2. W rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za 2022 r. wykazano dwie należności w łącznej wysokości 423,3 tys. zł⁶⁹, mimo że pierwotny termin ich płatności nie przypadał na dany rok budżetowy.

Zgodnie z § 5 ust. 2 pkt 2 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa, stanowiącej załącznik nr 35 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej*, w kolumnie "Należności" wykazuje się: salda początkowe (należności pozostałych do zapłaty zmniejszone o nadpłaty), powiększone o kwoty przypisów z tytułu dochodów budżetowych, których pierwotny termin płatności przypada na dany rok budżetowy.

(akta kontroli str. 1711-1757)

W postanowieniu wydanym przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Jędrzejowie z 19 grudnia 2022 r.⁷⁰, ustalającym opłatę legalizacyjną w wysokości 25 tys. zł, wskazano, że należy ją uiścić w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Dokument, na podstawie zwrotnego potwierdzenia odbioru, odebrano 27 grudnia 2022 r., tj. termin płatności opłaty legalizacyjnej przypadał na 3 stycznia 2023 r.

(akta kontroli str. 1724-1735)

W decyzji Wojewody⁷¹, m.in. udzielającej pozwolenia na budowę i zezwalającej na usunięcie drzew i krzewów, które kolidują z inwestycją, ustalono opłatę za ich usunięcie w wysokości 398,3 tys. zł. Jako termin uiszczenia ww. opłaty wskazano 14 dni od dnia, w którym decyzja stanie się ostateczna – stosownie do art. 84 ust. 5 i 7 w związku z art. 87 ust. 3 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁷². Odpowiednio do art. 84 ust. 3 ww. ustawy, Wojewoda zobowiązał inwestora do posadzenia nasadzeń zastępczych i wskazał, że należy je wykonać w ciągu roku po zakończeniu inwestycji. Tym samym odroczył termin uiszczenia opłaty za usunięcie drzew i krzewów na okres 3 lat od daty terminu wykonania nasadzeń zastępczych.

(akta kontroli str. 1736-1757)

Osobami odpowiedzialnymi za wykazanie w rocznym sprawozdaniu Rb-27 za 2022 r. należności, których termin płatności nie przypadał na dany rok

⁶⁷ W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości po kontroli P/22/001 *Wykonanie budżetu państwa w części 85/26 – województwo świętokrzyskie*.

⁶⁸ Dz. U. z 2021 r., poz. 289, ze zm.

⁶⁹ G. i M.O. w wysokości 25 tys. zł oraz Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w wysokości 398,3 tys. zł.

⁷⁰ Znak: NB.5160.27.2021.2.

⁷¹ Nr 47/2022 z 21 października 2022 r.

⁷² Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.

budżetowy były Kierownik Oddziału ds. Wydatków Budżetowych WFiB oraz Dyrektor WFiB. Odnośnie opłaty legalizacyjnej wskazały, że błędnie ujęły tą opłatę i wyjaśniły, że: (...) *analizując powyższą należność uznano, że z momentem złożenia wniosku o udzielenie ulgi strona korzysta z instytucji zrzeczenia się prawa do złożenia środka zaskarżenia na postanowienie, co w konsekwencji nadaje aktowi administracyjnemu pryzmat ostateczności i prawomocności.* Odnosząc się do opłaty za usunięcie drzew i krzewów podały, że termin płatności został odroczony na okres 3 lat od daty wykonania nasadzeń zastępczych i wyjaśniły, że: (...) *przeprowadzając analizę powyższej należności działano w dobrej wierze i opierano się na (...) sformułowania „pierwotny termin płatności”, który (...) oznacza, że w sprawozdaniu Rb-27 powinny zostać ujęte także te należności, które zostały rozłożone na raty lub terminy ich zapłaty zostały odroczone, nawet wtedy gdy nowe terminy wykraczają poza rok budżetowy, w którym sporządzane jest sprawozdanie. (...). W związku z zaistniałą sytuacją pracownicy zostali zobowiązani, aby w przyszłości sporządzać protokoły z uzgadniania stanu należności oraz ujmować w sprawozdaniu Rb-27 tylko te należności, których pierwotny termin płatności przypada na dany rok budżetowy. Ponadto w przyszłości zostanie opracowana wewnętrzna procedura dotycząca sporządzania sprawozdania Rb-27 u dysponenta trzeciego stopnia. Mając na uwadze powyższe nieprawidłowości zostanie sporządzona korekta rocznego sprawozdania Rb-27.*

(akta kontroli str. 1758-1763)

W związku z dokonaniem korekty rocznego sprawozdania Rb-27 w trakcie kontroli, NIK nie formułuje wniosku pokontrolnego. Jednocześnie NIK zauważa, że o zwrotne potwierdzenie odbioru dotyczące ww. postanowienia o ustaleniu opłaty legalizacyjnej, Urząd wystąpił dopiero w trakcie kontroli.

(akta kontroli str. 1729-1731, 1764-1768)

Jednostka zidentyfikowała i oszacowała ryzyka w obszarze sprawozdawczości⁷³, jednak ustanowione mechanizmy kontroli zarządczej okazały się nie w pełni skuteczne, o czym świadczą powyższe ustalenia.

Stwierdzone nieprawidłowości w obszarze sprawozdawczości świadczą o tym, że w Urzędzie nie zapewniono funkcjonowania w pełni skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w tym obszarze.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie łączne sprawozdania dysponenta głównego części 85/26 oraz w sposób opisowy sprawozdania jednostkowe za 2022 r. sporządzone przez dysponenta trzeciego stopnia.

Negatywna opinia dotyczy sprawozdania jednostkowego Rb-27, w którym wykazano dwie należności w łącznej wysokości 423,3 tys. zł, mimo że nie powinny być wykazane w tym sprawozdaniu, gdyż pierwotny termin ich płatności nie przypadła na dany rok budżetowy. W sprawozdaniu jednostkowym Rb-N ujęto należność w niewłaściwym wierszu w wysokości 3,7 tys. zł, a w jego korekcie (sporządzonej z własnej inicjatywy Urzędu), wykazano dane niezgodne z ewidencją księgową, tj. zaniżono należności o 7,8 tys. zł.

Pozostałe badane sprawozdania jednostkowe (dysponenta trzeciego stopnia), a także sprawozdania łączne sporządzone na podstawie sprawozdań podległych

⁷³ Jako mechanizm kontroli wewnętrznej wskazano: analizę dokumentów naniesionych do systemu; uzgadnianie powiązań między kontami; konsultacje z radcą prawnym w zakresie kwalifikacji występujących należności, w tym należności spornych; uzgadnianie z pracownikami prowadzącymi odrębne rachunki bankowe danych w sprawozdaniu Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych; sporządzanie korekt sprawozdań.

jednostek, NIK opiniuje pozytywnie. W trakcie kontroli NIK ŚUW dokonał korekt sprawozdań.

V. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Zamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zawarciu w dniu 9 maja 2022 r. umowy na wynajęcie miejsc noclegowych na rzecz zwiększonej liczby cudzoziemców.
2. Podjęcie działań mających na celu ograniczenie wydatków ponoszonych za usługi dystrybucji energii elektrycznej, w szczególności dostosowanie mocy umownej zamówionej do jej rzeczywistego zużycia.
3. Zwiększenie skuteczności kontroli zarządczej w obszarze sprawozdawczości.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania⁷⁴. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

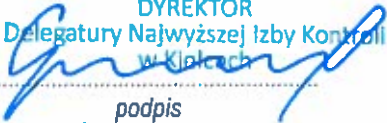
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, ¹² kwietnia 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura NIK w Kielcach
Dyrektor

Grzegorz Walendzik
DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Kielcach

podpis
Grzegorz Walendzik

Kontrolerzy:

Tomasz Majewski

Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Magdalena Kaczmarczyk

Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

⁷⁴ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.